

SAKU SÕNUMID

Saku valla leht

www.sakuvald.ee

1. DETSEMBRIL ELAS SAKU VALLAS **11 985** INIMEST



Raekoja platsi ehib Saku
vallas sirgunud jõulupuu

Lk 12



Registreeri end valla
elanikuks veel sel aastal

Lk 2

Tuljakuga
maailma vallutama

Lk 20

Tegevust alustas
noortevolikogu

Lk 10

Saku Lõvid on jõulude
eel taas tegutsemas!

Lk 24

Aita koduvallal areneda ja registreeri end veel sel aastal valla elanikuks

MARTI REHEMAA | vallavanem

2024. aasta lõpusirgel kirjutan teemal, mis on mind aasta viimastel kuudel mõtlema pannud.

Olen elanud Sakus üle viiekümne aasta. Lõpetasin siin gümnaasiumi, omandasin vahepeal Tartus kõrghariduse ja käisin sõjaväes, aga tulin ikka Sakku tagasi. Minu neljast lapsest kolm on lõpetanud Saku Gümnaasiumi. Täna käib üks lapselaps gümnaasiumi esimeses kooliastmes ja teine Päikesekillu lasteaias.

Teile kirjutama ajendasid vestlused sõpradega. Mind pani imestama mõnede arvamus, et mis vahet sel on, millise omavalitsuse elanikuks sa registreeritud oled. Tõepoolest, kui oled kuldses keskeas, lapsed on lõpetanud lasteaiad ja koolid, siis miks peaks end Saku valda registreerima? Põhjuseid on aga tegelikult palju.

Kust tuleb meie raha?

Suurema osa valla eelarvest moodustab füüsilise isiku tulumaks. Aastast 2025 väheneb kohaliku omavalitsusele maksumaksja brutopalgalt arvutatav tulumaksu summa 11,29%-ni, kuid pensionidelt arvutatav summa suureneb 5,5%-ni. Saku valla elanike keskmine vanus on ca 38 aastat ning juhul, kui maksumaksjaid juurde ei tule ja palgad ei kasva, siis tulumaksu laekumine selliste muudatuste tõttu väheneb.

2025. aasta valla eelarve tulused vaadates näeme, et maksud moodustavad kõikidest tuludest ja riigi eraldatavatest toetustest (näiteks koolide õpetajate palgad) ca 69% ja füüsilise isiku tulumaks omakorda kõikidest laekuvatest maksudest ca 97%.



Vallavanem Marti Rehema.

Foto: Erlend Štaub

Seega iga valla elanikuks registreeritud maksumaksja panus meie tuludesse on ülioluline.

Millist tulu teenib vald oma territooriumil tegutsevate ettevõtete?

Aus vastus on, et kui ettevõtte töötajad ei ela meie vallas, siis ei laeku valla tuludesse peale maamaksu midagi, sest ettevõtete tulumaksust ei eralda riik omavalitsustele ühtegi senti.

Tallinnaga piirnevas Tännasilma Tehnopargis asub ligi sada ettevõtet. Valla

kohustus on hooldada sealseid teid, lülitada sisse ja tasuda tänavavalgustuse eest ning koristada öhtul inimestest maha jäänud prügi. Paraku on Saku valla alalisteks elanikeks alla 10% seasetest töötajatest. Saku vallas elab ka päris palju ettevõtjaid, kes maksavad endale omanikutulu ehk dividende. Ka nende pealt makstud tulumaksust ei eralda riik omavalitsustele midagi.

Kuhu kulub valla raha?

Levinud arusaama kohaselt on ametlik elukoht oluline siis, kui lapsed käivad lasteaias ja koolis. Tõepoolest, lasteaiakohatasud on kahe vanema sissekirjutuse puhul poole väiksemad. Sama kehtib muusikakooli, lapse sünnitoetuse, koduse mudilase toetuse ja laste sporditoetuse puhul.

2024. aasta keskmine lasteaiakoha kulu on vallale ühe lapse kohta 512 eurot kuus. Summa sisaldab lasteaiaga igapäevase toimimise kulusid, kuid ei kätke investeeringuid. Kui pere mõlemad vanemad on valda sisse kirjutatud, maksab lasteaiakoht 82 eurot kuus. Kui perest käib lasteaias kaks last, on teise lapse kohatasu 57.40 eurot. Ülejäänud summa kohatast katab vald. Ka uute rühmade või hoonete ehitamiseks vajalikud investeeringud tasub vald. Kohatasule lisandub aiarühmas toiduraha 1.95 toidupäeva eest. Olgu öeldud, et sellega kaetakse toiduainete maksumus, toidu valmistamise kulud tasub vald.

Saku Muusikakooli keskmine kohatasu koos pilli rendiga ühe õpilase kohta on 355 eurot kuus, millest kahe vanema sissekirjutuse puhul maksab pere 76 eurot. Vald katab ülejäänud osa, täpsemalt 279 eurot ühe lapse kohta kuus. Ka need summad ei sisalda investeeringuid.

2022. aasta sügisest pakub vald kõikidele 7–19-aastastele lastele ja noortele sporditoetust 25 eurot kuus. Sõltumata spordialast või klubist. Oluline, et laps käib regulaarselt mõnes trennis ja tema mõlemad vanemad on Saku valda sisse kirjutatud. Kui sellega alustati, sai toetust 425 sportivat last, detsembris 2024 juba 841.

2025. aasta eelarve põhitegevuse tulud

	34 992 296
Maksud	23 995 000
Kaupade ja teenuste müük	2 189 500
Toetused	7 184 886
Muud tulud	1 622 910
Maksud	23 995 000
Füüsilise isiku tulumaks	23 308 000
Maamaks	670 000
Reklaamimaks	17 000

Lasteaedade, koolide ja sportimise kulude katmine on aga vaid osa kuludest, mis vallal teha tuleb.

Sinu panus loeb

Nüüd jõuan kõige olulisema juurde. Detsembri alguse seisuga oli Saku valda registreeritud 11 985 elanikku. Siin elab aga tunduvalt rohkem inimesi. Viimasele rahvaloendusele ja erinevatele andmetele tuginedes võib arvata, et tegelik inimeste arv on ca 15 kuni 20 % suurem. Seega umbes kaks tuhat Saku valla elanikku on sisse kirjutatud mujale ja nende tulumaks laekub mõnda teise omavalitsusse.

Saku valla maksumaksja keskmine brutopalk oli lõppeva aasta septembri seisuga 2409 eurot kuus. Harjumaal oleme selle numbriga viiendal kohal. Võrdluseks – Eesti keskmine brutopalk oli 1959 ja Harjumaal keskmine ca 2100 eurot kuus.

Meie maksumaksja toob vallale aastast keskmiselt 3490 eurot tulumaksu. Arvestades, et elanikest pisut üle poole teenivad tulu ja maksavad makse, tähendab üle tuhande mujale sisse kirjutatud maksumaksja Saku vallale umbes 3 600 000 eurot saamata maksutulu. Tõenäoliselt on laekumata summa suuremgi, sest enamasti on lastega pered meie valla elanikeks registreeritud ja mujale on sisse kirjutatud maksumaksjad, kes vallalt haridusteenuseid enam ei vaja.

Mis meil selle raha eest tegemata jääb?

Näiteks kevadel Kiisal valminud laste mänguväljak maksis 286 000 eurot. Suvel asfalteeriti Männiku külas kõik teed ja tänavad ning ehitati juurde mõned kergliiklustee lõigud. Kokku maksid need tööd 678 000 eurot. Sügisel avati Kiisal spordipark rannavõrkpalliväljaku, universaalse pallimänguväljaku ja välijõusaaliga. Investeeringu maksumus kokku oli 219 000. Kõikide tööde tegijad on leitud avalike hangetega. Summad sisaldavad ehitustöid koos materjalide ja atraktsioonidega ning käibemaksu.

Suurelt unistades saaks igal aastal valda juurde ehitada näiteks kaheksa mängu- või spordiväljakut, asfalteerida kahes külas kõik teed ja tänavad ning rajada uued kergliiklusteed ja raha jääks ülegi.

Kindlasti on lisaks eelpool nimetatutele väga palju, millesse tuleb investeerida. Mitmed tänavad vajavad uut katet, valla äärealadel ja külates pole piisavalt kvaliteetset tänavavalgustust. Laiendust vajab perearstikeskus, sest kõik murelikud patsiendid ei mahu enam ära. Neid teenuseid kasutame me kõik.

Hästi, liiga suurelt pole vaja unistada. Inimestel on põhjuseid olla mõnda teise omavalitsusse sisse kirjutatud, aga kindlasti on piisavalt elanikke, kes pole huvi tundnud, kuhu nad on registreeritud või mida see koduvalla saamata tulude näol tähendab.

Mulle on oluline, kuidas Saku vallal läheb. Head meelt teeb, et meie elanike arv kasvab. See annab põhjuse ja vajaduse kogu aeg midagi uut ehitada või vana renoveerida. Tähtis on ka solidaarsus. Kui pere lapsed on juba piisavalt suured ja hariduseluga enam otseselt kokku ei puutu, siis soovin, et minu lastelastel oleks mõnus ja mugav siin lasteaias ja koolis käia.

Üks väheseid võimalusi kohalikeks investeeringuteks hoogu juurde anda ja solidaarne olla, on end enne aasta lõppu Saku valla elanikuks registreerida.

Aitäh kõigile, kes te olete seda teinud!

Soovin meile kõigile rahulikku pühadeaega ja turvalist ning õnnestumiste rohket uut aastat!

Registreeri oma elukoht

- portaalis **www.rahvastikuregister.ee** või
- vallamajas (Juubelitammede tee 15, Saku) või
- saada digiallkirjastatud avaldus e-kirjaga aadressile saku@sakuvald.ee või
- saada allkirjastatud avaldus postiga vallavalitsusse (Juubelitammede tee 15, Saku).



Sinu panus loeb! Registreeri Saku valla elanikuks rahvastikuregister.ee enne 31. detsembrit ja aita koduvallal areneda juba uuel aastal.

TEEME
KOOS!



- korras teed, tänavad, kergliiklusteed
- kaasaegsed lasteaiad, koolid, spordirajatised
- tasuta koolitoit ja koolibuss
- soodsamad lasteaiad ja muusikakooli tasud
- sporditoetus lastele
- koolitused täiskasvanutele
- 63+ sõidusoodustus
- jäätmejaama teenused soodsalt või tasuta

Vallavalitsuse otsused

MERILIN PIIRSALU

12. november

- Kehtestati Saku Valla Kultuurikeskuse korraldatavate ürituste piletite hinnad alates 01.11.2024.
- Otsustati osutada 01.11.–31.12 2024 tugiisikuteenust raske puudega lapsele.
- Otsustati kompenseerida kahele abivajavale lapsele kokku kuni kümme loovteraapia seanssi.
- Otsustati osutada osalise töövõimega isikule võlanõustamisteenust.
- Anti projekteerimistingimused üksik-elamu ehitusprojekti koostamiseks Kalda tn 1 Saku alevik; Kellukese tee 30, Kasemetsa küla ning Kastani tn 3, Üksnurme küla.
- Anti nõusolek Tagadi külas asuvate Kulli ja Leevikese katastriüksuste, Kurtina külas asuva Viimsi metskond 43 katastriüksuse ning Kajamaa külas asuvate Vuti ja Viiru katastriüksuste piiride muutmiseks.
- Anti nõusolek Tagadi külas asuva Jakobi katastriüksuse jagamiseks ning Kirdalu külas asuva Uus-Kivimäe katastriüksuse jagamiseks.
- Otsustati koormata isikliku kasutus-õigusega AS Saku Maja kasuks vee- ja kanalisatsioonitorustike haldamiseks alljärgnevad Saku valla omandis olevad kinnistud: Saku alevik, Nurme tänav; Saku alevik, Nurme tänav L2; Saku alevik, Eha põik // Eha tee // Kuu tee // Paju põik // Paju tee // Tähe tee.

19. november

- Määrati abivajavale isikule remondikulude katteks muudel põhjendatud juhtumitel makstav toetus.
- Otsustati kompenseerida abivajavale lapsele ja tema perele kuni kümme teraapiaseansi maksumus ning abivajavale lapsele kuni viie teraapiaseansi maksumus.
- Otsustati osutada isikule alates 18.11.2024 väljaspool isiku kodu ööpäevaringset üldhooldusteenust ning tasuda isiku eest üldhooldusteenuse hoolduskulu teenuseosutaja kehtestatud määras, kuid mitte rohkem kui Saku valla kehtestatud piirmäär.
- Otsustati eraldada sporditegevuse toetust MTÜ-s Gaudeo treenivale lapsele ajavahemikus 01.11.2024–31.05.2025.

- Kinnitati Saku Valla Noortekeskuse nõukogu.
- Nõustuti GRK Eesti AS-i poolt Keskkonnaametile esitatud keskkonnanõuete taotlusega jäätmete taaskasutamiseks Saue külas Kanama tee 5a kinnisasjal.
- Anti projekteerimistingimused üksik-elamu ja abihoonete ehitusprojekti koostamiseks aadressil Pihlaka, Kirdalu küla.
- Anti projekteerimistingimused elamu laiendamise ja abihoonete rajamise ehitusprojekti koostamiseks aadressil Ville, Saue küla.

26. november

- Määrati abivajavale isikule muudel põhjendatud juhtumitel makstav toetus küttepuude ostu toetuseks.
- Otsustati kompenseerida asendushooldusteenusel viibivale lapsele õpinguteks vajalike tööriiete ost ning abivajavale lapsele psühhiaatri visiititasu.
- Seati hooldus ja määrati hooldaja raske puudega isikule.
- Anti MTÜ Kajamaa Külaseltsile tasuta kasutamiseks Kajamaa Kooli klassiruumid perioodil 05.12.2024 kuni 13.06.2025 iga kuu teisel teisipäeval kell 18–20.
- Anti Valgamaa Kutseõppekeskusele tasuta kasutamiseks Saku Gümnaasiumi põhikooli hoone tehnoloogia- ja õpperuumid ajaperioodil 01.02.–20.06.2025 ja 01.09.2025–31.01.2026 vastavalt vajadusele N ja R kell 17–21.
- Anti Saku Valla Kultuurikeskusele õigus paigaldada 25.11.–22.12.2024 välireklaam suurusega Saku alevikus, Lepiku haljaku kinnistule.
- Pikendati OÜ Saku Arendusele õigust reklaamtahvli paigaldamiseks 23.11.2024–23.11.2025 Saku alevikus Kuu haljaku kinnistul.
- Anti projekteerimistingimused aiamaja ümberehitamise ehitusprojekti koostamiseks Silikaadi tee 21, Roobuka küla.
- Anti projekteerimistingimused suvila ehitusprojekti koostamiseks Mõtuse tn 8, Saku alevik.
- Anti nõusolek Saustinõmme külas

asuvate katastriüksuste Kivitee 1 ja Kivitee 1a vahelise piiri muutmiseks.

3. detsember

- Anti Marena Tugikeskus OÜ-le tasuta kasutamiseks Saku Gümnaasiumi Kooli tn 1, Tallinna mnt 10 ja Kurtina Kooli klassiruumid tagasiulatuvalt 15.11.2024 kuni 30.06.2025 vastavalt vajadusele E ja R kell 13.30–16.30.
- Kinnitati alates 01.01.2025 Jõesilla majas üürihinnad järgmiselt: 1-toaline korter või üks tuba 3-toalisest korterist – 3,5 eurot/m²; 2-toaline korter – 3 urot/m²; 3-toaline korter – 2,5 eurot/m²; panipaik 1. korrusel – 8 eurot kuus.
- Saadi ülevaade novembris väljastatud ehitus- ja kasutuslubadest, kokku anti 13 kasutusluba ja 14 ehitusluba.
- Määrati Saue külas asuvate katastriüksuste Kanama tee 2 // Pearnanurga, Lible, Gustavi ning Rahula külas asuva katastriüksuse Kukota jagamise tulemusel moodustatavate katastriüksuste koha-aadressid ja sihtotstarbed.
- Otsustati seada sundvaldus Elering AS kasuks Saku vallas Jälgimäe külas Liini-Jaagu kinnistule. Sundvaldus seatakse 110 kV elektriõhuliinile ja õhuliini mastile kaitsevööndiga 25 m õhuliini tsentrist mõlemale poole.

6. detsember

- Otsustati vabastada Kurtina Kooli direktor Külli Tõniste ametikohalt töötaja 04.12.2024 avaldust arvestades töölepingu seaduse § 86 lõike 1 alusel. Viimaseks tööpäevaks lugeda 6.12.2024. Määrati kuni Kurtina Kooli direktori ametisse asumiseni Kurtina Kooli põhikooli direktori kohusetäitjaks Terje Alev ning lasteaia tegevuste kohusetäitjaks Kaire Oks. ➤

Kõikide vallavalitsuse korraldustega saab tutvuda veebilehel www.sakuvald.ee/dokumendiregister1

AITA VALIDA SAKU VALLA AASTA TEGU 2024

Saku valla aasta tegu 2024 hääletamine on alanud. Konkursile laekus taaskord 16 ettepanekut ja nüüd ootame kõiki oma lemmiku poolt häält andma. Hääletada saab kuni 31.01.2025 valla veebilehel www.sakuvald.ee või valla raamatukogudes paberankeedil. Kõik hääletajad, kes annavad oma hääle ID-kaardi või Mobiil-IDga kodulehel sisse logides või jätavad ankeedile oma kontaktid, osalevad auhindade loosimises. Anna Sinagi oma hää!



SAKU VALD
Läbi rohelise akna

Ettepanekud on järgmised:

- ♦ Jäätmemajanduse pidev arendamine
- ♦ Jäätmesorteerid lasteaedades
- ♦ Kiisa multifunktsionaalne spordiväljak Lauulu tn
- ♦ Kiisa mänguväljak vabaajakeskuse juures
- ♦ Kohvik Ukase green roomi avamine
- ♦ Möisapargi teed ja pingid
- ♦ Rahvatantsu sünnipäevapidu
- ♦ Saku Gümnaasiumi esimene kaasv eelarve
- ♦ Saku Loomakliiniku avamine
- ♦ Saku mõisa taaskäivitamine
- ♦ Saku padeliväljakute rajamine
- ♦ Saku Pruulikoja Pubi taaskäivitamine
- ♦ Tarikupõllu mänguväljakute avamine
- ♦ Tõdva küla kogukonna ringlusmaja rajamine
- ♦ Uus jääväljak korvpalliplatsil
- ♦ Võrkpalliplats Nurme mäe ees

Vallavolikogu

21. novembri volikogu istungil osales 18 liiget, puudus kolm.

- Võeti vastu Saku valla 2024. aasta lisaeeelarve.
- Anti nõusolek Saku vallale kuuluva kinnisasja asukohaga Harju maakond, Saku vald, Kirdalu küla, Suur-Kõrnumaa (kinnistu registriosa nr 26802, katastritunnus 71801:006:1066, sihtotstarve maa-tulundusmaa 55% ja mäetööstusmaa

45%, pindala 488 844 m²) jagamisel moodustatava katastriüksuse Tallinna-Rapla raudtee 910 (ligikaudne pindala 2,67 ha) võõrandamiseks Eesti Vabariigile 39 190 euro eest.

- Kinnitati Saku Vallavolikogu 18. juuni 2015. a määruse nr 8 „Saku valla põhimäärus“ muudatused.
- Otsustati mitte toetada hariduslepet, kuid tunnustati hariduslepe algatust ning nõustuti, et tehtud on tänuväärset

tööd ning teemaga tuleb kindlasti edasi liikuda. Saku vald täidab juba praegu enamiku punktide, mis lepingus välja on toodud.

2. detsembri volikogu istungil osales 18 liiget, puudus kolm.

- Otsustati võtta laenu kuni 9 000 000 eurot, tasumise tähtajaga hiljemalt 31.12.2035 ja tagasimaksmisega alates 1. jaanuarist 2026.

10. detsember

- Otsustati nõustuda noortekeskuse sulgemisega noortele 20., 23. ja 27. detsembril 2024.
- Sätestati Saku Gümnaasiumi õpilaste vastuvõtu tingimused ja kord.
- Kinnitati 1. jaanuarist 2025 õppekoha tegevuskulude arvestuslik maksumus ühes kuus ühe õpilase kohta Saku valla koolides ning lasteasutuse majandamiskulude, personali töötasu ja sotsiaalmaksu ning õppevahendite kulu arvestuslik maksumus ühes kuus ühe lapse kohta valla lasteaedades.
- Kinnitati 1. jaanuarist 2025 toidu maksumus Saku valla koolides ning

OÜ Lastehoid Väike Bibi ja MTÜ Saku Sofi Lastekeskuse toidupäeva maksumus.

- Otsustati anda sotsiaalteenusena kahele isikule eluruumid aadressil Tallinna mnt 1a.
- Otsustati osutada abivajavale isikule võlanõustamisteenust MTÜ Võlanõustajad poolt.
- Otsustati osutada isikule alates 06.12.2024 väljaspool isiku kodu osutatavat ööpäevaringset üldhooldusteenust ning tasutakse isiku eest teenuseosutajale ööpäevaringse üldhooldusteenuse hoolduskulu teenuseosutaja kehtestatud määras, kuid mitte

rohkem kui Saku valla kehtestatud piirmäär.

- Määrati kahele abivajavale isikule muudel põhjendatud juhtumitel makstav toetus.
- Otsustati hüvitada isikule kuni viis leinateraapia seanssi.
- Anti projekteerimistingimused üksik-elamu ja abihoonete ehitusprojekti koostamiseks aadressidel Võidutalu, Üksnurme küla ja Nano, Tagadi küla.
- Anti projekteerimistingimused üksik-elamu ehitusprojekti koostamiseks Hiiemänniku tee 10, Metsanurme küla.

Männiku külas valmisid uued teed

KALEV EENSAAR | teedeinsener

Augusti algusest kuni novembri lõpuni tehti Männiku külas tee-ehitustöid.

Nende käigus rajati Tooma tee ja Vindi tee sõidutee kõrvale jalgratta- ja jalgteed kogupikkusega 630 meetrit. Vahetati välja tee aluskonstruksioon kokku viieteistkümne tänava asfalt- ja kruusateel, laotati uus asfalt, rajati parkimiskohti, kiirusi alandavaid tõstetud pinnaga ülekäiguradu, teepeenraid ja äärekeive, rekonstrueeriti kaeve ja kapesid, vahetati ja paigaldati uusi tänavavalgusteid ning tehti teekatete markeerimistöid. Samuti rajati neli ülekäigurada, bussipeatuse tasku Tooma tee serva ning jalgratta- ja jalgteede äärde neli pingitaskut koos prügikastidega.



Foto: Kalev Eensaar

2025. aasta kevadel on kavas markeerida ülekäiguradade kattemärgistusi, külvata haljasaladele uus muruseeme ning katta kahe tänava järsud tõusud haakuvuse tõstmiseks pindamiskihiga.

Ehitustööd tellis Saku Vallavalitsus, teostas InfraRoad OÜ ja omanikujärelevalve teenust osutas Eastconsult OÜ.

Ehitustööd läksid kokku maksma 678 122 eurot.

23. detsembrist muutuvad liinide 117A ja 177 sõiduplaanid

Alates esmaspäevast, 23. detsembrist muutuvad liinide 117A ja 177 tööpäevade hommikused sõiduplaanid, kus mõned väljumised liigutatakse kuni 10 minutit varasemaks.

Muudatused Saku ja Aespa suuna liinidel:

- 117A Saku – Tallinn 7.50 nihutatakse ajale 7.40
- 117A Saku – Tallinn 8.50 nihutatakse ajale 8.40
- 177 Aespa – Viru 6.05 nihutatakse ajale 6.00
- 177 Viru – Aespa 7.00 nihutatakse ajale 6.58 ja lõpetatakse Kurtna sissesõit. Hommikuti on Saku ja Kurtna vahelised liikumisvõimalused tagatud Saku siseliinidega.
- 177 Aespa – Tallinn 8.05 nihutatakse ajale 7.55

Sõiduplaanid leiate www.peatus.ee



Foto: Merilin Piirsalu

Kurtna Kool 35

Merit Hallang, Kurtna Kooli huvijuht

29. novembril tähistas Kurtna Kool oma 35. juubelit vilistlaste peoga. Juubel algas piduliku aktusega, kus astusid üles Kurtna Kooli vilistlased ja töötajad. Pikaajalise ja südamega tehtud töö eest Kurtna Koolis said tunnustatud mitmed praegused ning endised töötajad ja koolijuhid.

Õhtu jätkus meeleoluka mänguga, kus vastamisi astusid „maja“ ja „vilistlased“. Oma oskused ja teadmised pandi proovile nii kõige populaarsema koolilõuna arvamises kui ka näiteks sisesõudmises. Võit läks seekord vilistlastele. Meeleolumuusikat mängis Andreas Pall.

Juubelit jääb meenutama tore fotokapale trükitud digimaal, millel on näha



Fotod: Merit Hallang

mitmeid mesilasi Kurtna Kooli ümber ning sees toimetamas. Graafika autor on Jürgen Tina.



Saku Sõnumite valmimisest, kandest, reklaamidest ja sündmuste kajastamisest

MERILIN PIIRSAU

Vallaleht Saku Sõnumid ilmub kord kuus ja jõuab kõikidesse valla postkastidesse. Lugejate tagasiside näitab, et lehte oodatakse ja loetakse. Paberlehe valmimise ja laiali kandmise protsess on aga päris pikk. Sellega tuleb arvestada nii kaastööde saatjatel, reklaami tellijatel, sündmuste korraldajatel kui lugejatel.

Millal saata kaastööd?

Saku Sõnumid läheb trükikotta kuus päeva enne ilmumist ning kaks päeva enne ilmumist peab leht olema Omniva kande keskuses. Näiteks detsembri lehe ilmumise kuupäev on 19. detsember, seega läheb see trükki 13. detsembril ja jõuab Omnivasse 17. detsembril.

Artiklite pakkumisi laekub igas kuus mitmeid. Et neist võimalikult palju lehte jõuaks, andke oma soovist aegsasti teada. Kes soovib artiklit järgmisesse lehte, võiks sellest ideaalis teada anda üks kuu enne ilmumist, aga hiljemalt kümme päeva varem. Seda põhjustel, et viimasel hetkel ei pruugi enam lehes ruumi olla ning kui tekst ja fotod jõuavad toimetusse, ei tähenda, et need saab kohe kujundajale saata. Esmalt tuleb paika panna, millisele leheküljele artikkel paigutada, siis on vaja seda toimetada, edasi jõuab tekst keeletoimetajale ning alles pärast seda koos fotodega kujundajale. Kui kujundus on valmis, teevad keeletoimetaja ja toimetaja veel korrektuuri ehk vaatavad üle grammatika, fotode allkirjad jms.

Kui teate ette, et tahate aasta jooksul midagi lehes kajastada, võite julgelt ka pool aastat või mõni kuu varem teada anda, sest siis saab kõike paremini planeerida. Muuhulgas kokku leppida, kui pikk võiks olla tekst, mitu fotot mahub, mis on materjalide esitamise tähtaeg.

On muidugi arusaadav, et kõike ei ole võimalik kavandada, seega püüame lehte mahutada ka paar päeva enne trükki saabunud olulised uudised ning sisse panna kõik kaastundeavaldused, mis jõuavad toimetusse hiljemalt päev enne trükki.

Lehe kandest

Praegu toob Omniva reklaamsaadetisi, mille hulka kuulub ka vallaleht,

postkastidesse neljapäeviti, laupäeviti ja teisipäeviti (varasemalt tehti seda ka reedeti ja esmaspäeviti, kuid selle aasta jooksul on kandepäevi vähendatud). Ideaalses olukorras peaks Saku Sõnumid elanikeni jõudma kord kuus neljapäeval või laupäeval, kuid paraku tekib olukordi, kus lehekandja haigestub või eksib ning vallaleht jõuab postkasti alles teisipäeval.

Kui siiski juhtub, et ka ilmumisjärgse nädala teisipäeva jooksul pole leht kohale jõudnud, andke sellest toimetusele teada, kas e-postil merilin.piirsalu@sakuvald.ee või telefonil 5346 4224.

Sündmuste info

Saku Sõnumid on üks kanal, mille kaudu saab infot vallas toimuvate sündmuste kohta. Seda nii reklaamplakatite ja uudistena kui ka rubriigis Kuhu minna. Sellesse rubriiki jõuavad trükki mineku ajaks teadaolevad sündmused, mis toimuvad lehe ilmumise kuupäevast alates ligikaudu viie nädala jooksul ning mis on märgitud valla sündmuste kalendrisse.

Võib aga juhtuda, et sündmus küll toimub lehe ilmumisele järgneva kuu jooksul, kuid korraldaja märgib selle kalendrisse alles siis, kui leht on juba trükitis.

Seega palume kõigil, kes internetti kasutavad, silm peal hoida ka veebilehel www.sakuvald.ee, et saada

võimalikult aktuaalset informatsiooni kõikide sündmuste kohta.

Muutub reklaami hinnakiri

Saku Sõnumid on nõutud reklaamikanal. Püüame hoida tasakaalu nõnda, et reklaamide maht ei oleks üle veerandi lehekülgede arvust. Seega on reklaam mõistlik broneerida võimalikult varem. Kui esitada reklaamisoov kolm-neli nädalat enne lehe ilmumist, ei pruugi vaba ruumi enam olla. Seda eriti suuremate pindade puhul.

Kuna Saku Sõnumite reklaamihinnad on püsunud samad 1. oktoobrist 2021, siis otsustas vallavalitsus 2025. aastast kehtestada uued hinnad.

Uus hinnakiri on järgmine

1/16 lk – 40 eurot
1/8 lk – 70 eurot
1/4 lk – 125 eurot
1/2 lk – 220 eurot
1 lk – 400 eurot
Reakuulutus – 15 eurot
Õnnitlus ja kaastundeavaldus – 5 eurot
Korduskuulutus – 10%
12 ja enama korduskuulutuse korraga tellimine ja tasumine – 25%
Tänuavaldus tasuta.

Saku Sõnumeid puudutava info leiате valla veebilehelt

www.sakuvald.ee/saku-sonumid



2025. aasta Saku Sõnumite ilmumise kuupäevad

23. jaanuar	22. mai	18. september
27. veebruar	19. juuni	23. oktoober
27. märts	31. juuli	20. november
24. aprill	21. august	18. detsember

Veel on vabu otsi liitumiseks!

AS Saku Maja | veemajanduse valdkond

Oleme viimastel aastatel ühisveevärgi ja -kanalisatsiooniga (ÜVK) liitumiste teemat varemgi käsitlenud, aga kuniks on vabu valmishitatud otsi liitumiseks, peame selle juurde ikka tagasi tulema. Saku vallas on endiselt paljudel kinnistutel kohe võimalik liituda ÜVK-ga, mistõttu kutsume kinnistuomanikke taas seda võimalus kasutama. Tegemist on olulise sammuga, mis tagab inimestele kvaliteetse vee- ja kanalisatsiooniteenuse ning hoiab keskkonda.

Miks see teema täna päevakorras on?

Eelmise aasta 1. juulil jõustus uus ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni seaduse muudatus, mille kohaselt kinnistuomanik, kelle kinnistu piirile on rajatud ÜVK liitumispunkt, on kohustatud liituma ÜVK-ga nelja aasta jooksul alates liitumispunkti valmimisest. Liitumise kohustust ei ole kinnistutel, mille joogiveega varustamine ning reovee kogumine ja puhastamine on tagatud muul viisil ning see on tõendatav. Ka Saku vallas on terve hulk kinnistuid, mille piirile on ÜVK liitumispunktid rajatud, kuid kinnistutel on veel ÜVK-ga liitumata.

.....

Saku vallas on terve hulk kinnistuid, mille piirile on ÜVK liitumispunktid rajatud, kuid kinnistutel on veel ÜVK-ga liitumata.

.....

AS Saku Maja on Euroopa Liidu Ühtekuuluvusfondi projektide raames investeerinud miljoneid eurosid, et rajada kaasaegne ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni taristu. Investeeringud on olnud suunatud eelkõige piirkonna elanike elukvaliteedi tõstmiseks ning reovee keskkonda sattumise vähendamiseks. Saku valla ja AS Saku Maja ühine eesmärk on tagada, et tehtud investeeringud leiaks sihtotstarbelist kasutust. Alles aastatel 2018–2022 rajasime Keila jõe reoveekogumisala veemajandusprojekti raames ligi 1980-le kinnistule liitumisvõimaluse ühisveevärgiga ning ligi

.....

Liitumise edasilükkamine või sellest loobumine võib tulevikus kaasa tuua sanktsioonid, kuna seadus näeb ette kohustusliku liitumise.

.....

2140-le kinnistule liitumisvõimaluse ühiskanalisatsiooniga.

Mida see kinnistuomanikule tähendab?

Kui sinu kinnistu tarbeks on rajatud liitumispunkt(id), tuleb alustada protsessi sellest, et taotleda liitumiseks tehnilised tingimused AS-lt Saku Maja.

Liitumisega seotud tööd tuleks varakult ette planeerida ja leida sobiv töö teostaja, sest see võimaldab säästa liitumisega seotud kulusid.

Liitumise edasilükkamine või sellest loobumine võib tulevikus kaasa tuua sanktsioonid, kuna seadus näeb ette kohustusliku liitumise.

Liitumise eesmärk on tagada, et kasutataks keskkonda ja inimeste tervist säästvaid lahendusi, mis on juba olemas ning mille rajamiseks on tehtud suured kulutused.

Liitumise protsessi täpsemat kirjeldust ning infot korrektseks liitumiseks vajalike sammude kohta saab lugeda Saku Maja kodulehelt

www.sakumaja.ee/vesi/liitumine

Üksnurme on ülekaalukalt üle

Vahetult peale Keila jõe reoveekogumisala veemajandusprojekti lõppemist lisandus esimestel aastatel ootuspäraselt hulgaliselt uusi liitujaid. Esimesel aastal peale liitumisvõimaluse tekkimist liitus ÜVK-ga 19% ja teisel aastal lisandus 26% kõikidest liitumise võimalusega kinnistutest. Sealt edasi on liitumise aktiivsus oluliselt vähenenud, jäädes 2024 aastal 4% juurde. Kuid võime kinnitada, et ÜVK valmimine on piirkonnas oodatud ning esimestena on liitunud need kinnistud, kus inimesed elavad kohapeal ja enamasti on tegemist ka Saku valla elanikega.

Suurimat liitumisaktiivsust on üles näidanud Üksnurme küla elanikud. Seal on tänaseks liitunud 73% kinnistutest, kellele on liitumisvõimalus loodud. Seisuga 30.11.2024 on liitunute osakaalud külade kaupa:

Asula	Liitunud kinnistute osakaal
Üksnurme küla	73%
Kurtina küla	65%*
Metsanurme küla	59%
Kasemetsa küla	57%
Kiisa alevik	52%
Roobuka küla	52%

* Sisaldab ka varasemalt liitunud kinnistuid

.....

ÜVK-süsteemiga liitumine pole lihtsalt kohustus – see on ka investering kinnistu väärtuse tõstmise ja elukeskkonna parandamiseks.

.....

Mida teha, kui kõhkled ÜVK-ga liitumises?

ÜVK-süsteemiga liitumine pole lihtsalt kohustus – see on ka investering kinnistu väärtuse tõstmise ja elukeskkonna parandamiseks. Samuti aitab see vähendada põhjavee reostamise riski ja parandada vooluveekogude veekvaliteeti. Seega, kui sul on „vaba ots“ liitumiseks, kasuta seda võimalust juba täna! Täiendava info saamiseks pöördu meie poole kas telefonitsi 672 9180 või esita oma küsimused kirjalikult saku@sakumaja.ee.

Saku aleviku ÜVK rajatised ja liitumispunktid valmisid juba 2013. aastal lõppenud projekti käigus, seega on sellest möödas juba palju rohkem kui neli aastat. Kui su kinnistu asub Saku aleviku reoveekogumisalal ning sa ei ole veel liitunud ÜVK-ga või rajanud omale nõuetelevastavat ja tõendatavat vee- ja kanalihendust, siis tuleb kiirustada ja alustada liitumisprotsessiga.

Saku valla ootused Saku Majale: kvaliteet, stabiilsus ja jätkusuutlikkus

MERILIN PIIRSALU

AS Saku Maja on Saku valla ettevõte, mis pakub erinevaid teenuseid nii kohalikele elanikele kui ka siin tegutsevatele ettevõtetele ja asutustele. Ettevõtte kuulub täielikult vallale ja seetõttu on tähtis, et Saku Maja tegevus vastaks valla ootustele. Detsembris kooskõlastas vallavalitsus omaniku ootuste dokumendi, mis kirjeldab lähemalt, mida vald ettevõttelt ootab ja milliseid suundi peaks Saku Maja järgima, et vallaelanike vajadusi veelgi paremini täita.

„Saku Maja võttis sel aastal ettevõtte siseselt kasutusele eesmärkide seadmise ja hindamise protsessi oma töötajatele ja juhatusele. Sellest tekkis teadmine, et kui räägime enda eesmärkidest, siis peame teadma ka ettevõtte omaniku pikemat plaani ja sihte. Seetõttu otsustasimegi koostöös vallavalitsuse liikmete ja Saku Maja nõukoguga koostada omaniku ootuste dokumendi,“ kommenteerib Saku Maja juhatuse liige **Marko Matsalu**.

Kirja pandud omaniku ootustes seab vald Saku Majale ka ettevõtte põhitgevustest lähtuvad eesmärgid. Üheks peamiseks eesmärgiks on mõistagi pakuda inimestele puhast vett, toimivat kanalisatsiooni, soojust ja kaugkütet. Samuti peab Saku Maja hoolitsema, et kõik süsteemid oleksid pidevas arengus ja hästi hooldatud. Eesmärgiks on tegutseda jätkusuutlikult ja kasumlikult, järgides kõiki seadusi ja keskendudes pikaajalistele lahendustele.

Millised siis on omaniku ootused?

Saku vald ootab, et Saku Maja pakuks kvaliteetseid ja stabiilseid teenuseid, mis toimivad sujuvalt ja probleemideta.

Ettevõtte peab tegutsema finantsiliselt stabiilselt, et investeerida tulevikku ja hoida teenuste hinnad taskukohased.

Saku vald soovib, et ühisveevärgi ja -kanalisatsiooniga liituks vähemalt 80% inimestest, kellel see võimalus on, et taristut kasutataks tõhusalt.

Ootuste hulka kuulub uute tehnoloogiate kasutamine ja keskkonناسäästlik lähenemine, näiteks taastuvate energiaallikate eelistamine.

Saku Maja peab olema valmis kriisilukordadeks, teadvustades asjaolusid ja riske, mis võivad kriisilukorras teenuste



Saku Maja osutab teenuseid valla elanikele ning valla territooriumil asuvatele ettevõtetele ja asutustele. Foto: Margus Vilisoo

pakkumist takistada. Vastavalt omaniku ootustele peab Saku Maja olema valmis ka elektri- ja sidevõrgu katkestusteks.

Saku vald ootab, et ettevõtte kasvaks ja areneks koos kogukonnaga, arendaks infrastruktuuri vastavalt valla vajadustele ja teeks koostööd teiste omavalitsustega, et teenuseid veelgi paremaks muuta.

Kindlustunne valla elanikele

„Omaniku ootuste dokument on oluline nii vallale kui ka Saku Majale, sest aitab paika panna selged eesmärgid, mille järgi ettevõtte saab tegutseda,“ ütles vallavanem **Marti Rehemaa**. „See tagab, et Saku Maja pakub kvaliteetseid teenuseid, mis vastavad inimeste ja ettevõtete vajadustele. Samuti rõhutatakse dokumendis keskkonناسõbralikkuse ja uuenduslike lahenduste tähtsust, mis aitavad vallal areneda vastutustundlikult ja tulevikku silmas pidades. See tähendab, et vallaelanikud saavad kindlustunde, et olulised teenused – vesi, kanalisatsioon ja kaugküte – toimivad hästi ja arenevad jätkusuutlikult.“

Saku Maja nõukogu esimees **Tiit Vahenõmm** lisas, et omaniku ootuste dokument on Saku Maja jaoks strateegiline tööriist, mis aitab ettevõttel seada pikaajalisi eesmärgi ning täita neid

kooskõlas Saku valla visiooniga. „Selge eesmärgistamine ja suunised tagavad, et ettevõtte suudab pakuda stabiilseid teenuseid, mis on nii taskukohased kui ka jätkusuutlikud. Samuti annab dokument tugeva aluse investeeringute planeerimiseks ja uute tehnoloogiate rakendamiseks, et vastata muutuvatele kliima- ja keskkonnaeesmärkidele. Meie jaoks on oluline, et kõik tegevused oleksid suunatud vallaelanike heaolu parandamisele ja kogukonna arengule tervikuna,“ ütles ta.

Saku valla peamised ootused Saku Majale:

- ♦ kraanist tuleb alati puhas vesi
- ♦ kanalisatsioon toimib probleemideta
- ♦ kodu on talvel soe ja teenuste hind jääb taskukohaseks
- ♦ keskkonناسõbralikud ja jätkusuutlikud teenused
- ♦ valmisolek teenuste pakkumiseks ka kriisilukorras
- ♦ hinnad on kulupõhised, õiglasel ja kooskõlastatud konkurentsiametiga

Dokumendi terviktekstiga saab tutvuda Saku Maja kodulehel www.sakumaja.ee

Saku vallas hakkas tegutsema noortevolikogu

ANNE-LY SUVI | kultuuri-, spordi- ja noorsootöö spetsialist

Saku valla noored on saanud endale selgema hääle kohaliku elu kujundamises, sest loodi Saku valla noortevolikogu. See noorte esinduskogu pakub võimaluse osaleda oma kodukandi otsustusprotsessides, seista noorte huvide eest ja tugevdada sidet kogukonnaga.

Saku valla noortevolikogusse said kandideerida 13–26-aastased noored, kelle elukoht on rahvastikuregistri järgi Saku vallas. Volikogu koosseis kinnitati 21. novembril. Nüüd ootab ees noortevolikogu esimehe ja aseesimehe valimine ning tööplaani kinnitamine. Noortevolikogusse kuulub kümme liiget, kes ise ennast lähemalt tutvustavad.

Fotod: Erlend Štaub ja erakogu



LAURA ABE

Koolis pakuvad mulle kõige rohkem huvi loodusained ning kuulun ka Saku Gümnaasiumi õpilasesindusse. Noortevolikogus soovin saada uusi kogemusi ja end proovile panna. Tahan kaasa rääkida noorte jaoks olulistest teemades ja anda oma panuse kogukonna arengusse. Soovin aidata luua noortele rohkem võimalusi enesearenguks ja vaba aja sisustamiseks Saku vallas, tuues rohkem huviringe ja muid sarnaseid huvitavaid tegevusi meie valla noorteni.



KADRI ULMAS

Olen aktiivne, energiline ja sportlik tüdruk. Koolis meeldivad mulle kõige rohkem matemaatika, bioloogia ja kunstiõpetus. Olen huvitatud erinevate faktide teadasaamisest ja nende jagamisest teistele. Noortevolikogus soovin anda oma panuse noorte heaolu hoidmiseks ja parandamiseks. Soovin tegeleda sellega, et julgustada noori osalema aktiivselt projektides ning esitama oma arvamusi ja ideid teemadel, mis on nende meelest tähtsad. Noored peavad saama kaasa rääkida enda jaoks olulistest küsimustes.



KONRAD UUSELU

Olen aktiivne Saku Gümnaasiumi õpilane. Mulle meeldib oma hobidega süvenenult tegeleda. Vabal ajal teen jõusaalis trenni või jalutan. Olen tugev STEM ainetes ja kavatsen tulevikus saada inseneriks või töötada sellega seonduvas ametis. Olen huvitatud Eesti poliitikast nii valla kui ka riigi tasandil. Soovin täiendada oma teadmisi vallavolikogu tegevustest ja parandada noorte võimalusi Saku vallas.

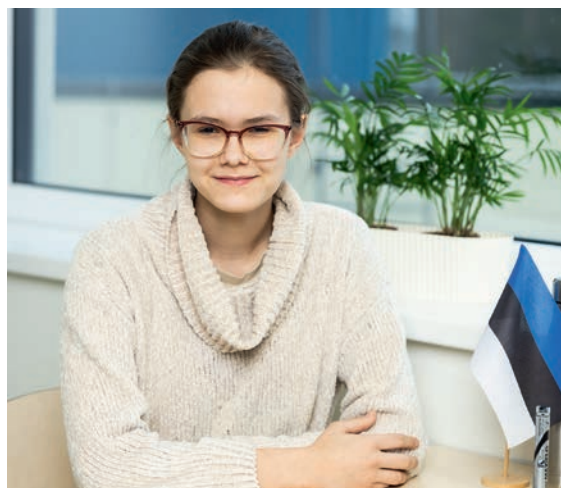


ALISA SINANI

Olen aktiivne õpilane, kes osaleb erinevatel üritustel. Õpin 11. klassis, aga olen ka vabatahtlik mitmesugustes tegevustes. Olen Pelgulinna Riigigümnaasiumis kooli esindaja EPAS programmis. Koolis aitan korraldada paljusid ettevõtmisi, ekskursioone ja üritusi. Soovin, et tulevikus toimuks noorte jaoks rohkem seminare ja koolitusi, kus saaks teada palju huvitavat vaimse tervise, muusika ja maailma kohta.

**TEELE LINTS**

Olen Saku Gümnaasiumi õpilane. Tunnen, et on vaja luua parem keskkond noortele. Näiteks uuendada skateparki või võidelda koolikiusu vastu. Samuti võiks noortekeskuses olla öhtuseid tegevusi vanematele lastele.

**MERILY LIIV**

Olen 9. klassi õpilane. Mulle meeldib lugeda ja muusikat kuulata. Soovin noortevolikogus seista selle eest, et noortel oleks tulevikus rohkem valikuid ja nad sooviksid tulla oma kodukohta tagasi, et siin koos tegutseda.

**KRISTO PALMISTE**

Tegelen jalgpalli ning heli- ja valgustehnikaga. Olen Saku Gümnaasiumi õpilasesinduse liige. Olen aktiivne ja julge ega karda rääkida teemadel, mis Saku valla noori puudutavad.

**HUGO MARK ORGUSAAR**

Soovin aidata noortel seista enda huvide ja õiguste eest. Soovin aidata noori, kuna olen ise 13-aastane ning tean kooliõpilaste muresid ja arvan, et oskan teisi nende muredes aidata.

**ITI-MIINA ULMAS**

Olen Tartu Ülikooli bioloogia magistrant, uurin ja tegelen kahepaiksetega ja looduskaitsega Eestis. Tahan edendada loodusteadlikkust, keskkonnasõbralikkust ja DIY-mentaliteeti noorte seas. Olen tihedalt seotud Eesti alternatiivmuusika ja -kultuuri maastikuga. Soovin anda noortele rohkem tööriistu enda eest seismiseks.

**MAREK LEPIST**

Olen Saku Gümnaasiumi aktiivne ja abivalmis noor, kes hoolib kaasõpilaste heaolust. Olen alati püüdnud nende elu mugavamaks ja turvalisemaks muuta, võideldes samal ajal ka nende õiguste kaitse eest. Kooliajal olen juba paljudele noortele toeks olnud ja tunnen, et saan oma energia ja kogemused nüüd laiemalt kogu kogukonna hüvanguks suunata. Soovin pakkuda abi ja ideid, mis aitaksid Saku valla noori.

Raekoja platsi ehib Saku vallas sirgunud uhke jõulupuu

MERILIN PIIRSAU

Kui Saku elanik Aino Kandima vaatab tänavust Tallinna linna esindusjõulupuud, siis üks silm naerab ja teine nutab, sest just tema suvilakrundilt Üksnurme külast on see uhke kuusepuu pärit.

Kuna kuusk kasvas naabrite krundile lähedal ning oli pisut viltu, siis oli Aino naabritega juba varem arutanud, et puu tuleks maha võtta. Seni ei olnud tal selleks südant, aga kui tänavu novembri alguses tuli naabrimehega taas kuusepuust juttu, võttis naaber kätte ning saatis Tallinna linnavalitsusele kirja, et Üksnurme külas on pakkuda linnale jõulupuu. Mõne aja pärast saabusidki ametnikud pealinnast kuuske üle vaatama. „Elan muidu Sakus korteris, aga juhtusin samal ajal suvilakrundil olema. Mul hakkas siis oma kuusest natukene kahju ning ütlesin, et võib-olla leiate mujalt parema, aga üks linna esindajatest ütles kohe, et see kuusk on väga ilus ning sobib Raekoja platsile. Nõnda läkski asi käima ja taotlesime vallavalitsusest raieloa,“ räägib Aino.

Kui talle helistati, et 13. novembril tullakse puud maha võtma, tuli perenaine samuti kohale, kuigi süda tilkus verd. Tegu oli ikkagi armsaks saanud puuga, mis seisis aiavärvast juba 1970. aastate lõpust, kui krunt ostetud sai. „Sel ajal oli kuusk umbes minu pikkune, nii 1.70, aga



Foto: Merilin Piirsalu

Esikaane foto: Rea Kõiv / Visit Tallinn

kasvas aastate jooksul väga ilusasti. Ta on pisut teistsuguse okkaga kui tavaline kuusk, sellepärast ta ongi mul nii hinges,“ ütleb ta.

Teiselt poolt on Aino päris rahul, et tema õuel ligi 16 meetriseks kasvanud

kuusepuu sai endale nii auväärse koha. Süda ei pea enam muretsema, ega puu tuulte ja tormide käes ometi murdu. Lisaks on november ja detsember möödunud sel aastal palju eriliselt. „Esimesel nädalal pärast puu mahavõtmist ma ei käinud kuskil, sest meel oli veidi kurb, aga siis hakkasid välja ilmuma tuttavad-kooliõed, kellega oleme kuuse all kokku saanud, juttu ajanud ja pilti teinud. See on olnud väga tore. Olen oma kuuske juba mitu korda vaatamas käinud. Detsembri alguses sattusin sinna lausa üle päeva,“ räägib ta. „Ühel päeval olime kooliõdedega Raekoja platsi kõrval restoranis. Nad sättisid mu istuma nii, et aknast kuuske näeksin. Vaatasin, kuidas kuuselatv kõrgub taevapoole ja üks vares kraaksub seal südantlõhestavalt. Suvilas olid ka tihtipeale kuuse otsas linnukesed ja oravad, nii et see oli mulle nagu tervitus,“ naerab Aino.

Ta ei osanud oodata, et tema suvilakrundilt pärit jõulupuu saab kohe päris kuulsaks. „Inimesed teevad kogu aeg kuuse juures pilti ja see teeb suurt heameelt. Mulle meeldib ka, et kuusk on väga ilusasti ehitud, on väiksemaid ja suuremaid mune, aga neid pole liiga palju ja kuuseoksad paistavad ilusti välja.“



Toimus järjekordne beebipidu

10. detsembril toimus Saku Valla Kultuurikeskuse saalis järjekordne beebipidu, kuhu oli kutsutud 44 uut vallakodanikku, kes on sündinud 2024. aasta juulist novembrini. Kokku 18 poissi ja 26 tüdrukut. Kõik lapsed said kingituseks hõbelusika ja väikese teki koos padjaga, mille valmistas Pallas Design. Lisaks kinkis Lastekirjanduse Keskus koos Saku Vallaraamatukoguga uutele ilmakodanikele raamatu „Pisike puu“. Kes ei saanud peol osaleda, saavad oma kingituse kätte Saku vallamajast, info annely.suvi@sakuvald.ee

Foto: Kristina Kaiva.



Aeg jõulupuule mõelda: päris kuuse pühadeks saab riigimetsast

RMK

Jõulude lähenedes saab iga soovija taas võtta ette retke riigimetsa, et tuua omale pühadeks meelepärane jõulupuu.

Võimalust omale ise riigimetsast jõulukuusk valida pakub RMK juba aastast 2008. Ühtlasi on see hea võimalus võtta ette pere või sõprade seltsis mõnus metsaretk ja uudistada talvist metsaelu.

Kuuske on lubatud riigimetsast võtta kohtadest, kus tal pole lootust suureks kasvada: teede ja kraavide servadest, elektriliinide ja vana metsa alt.

RMK mobiilirakendusest ja kodulehelt www.rm.k.ee/kuuseke leiab veebikaardi, mis positsioneerib kuuseotsija asukoha ning näitab lähimaid kohti, kus jõulupuud võib langetada.

Kuuske ei tohi võtta metsanoorendikust ega kaitsealalt. Kuusenoorendiku tunneb ära selle järgi, et puud on korrapäraselt hooldatud ning enamasti ühekõrgused. Kaitsealad on riigimetsa kaardil tähistatud pruuni tooniga ja piiritletud ning on ka looduses valdavalt siltidega tähistatud.



Foto: RMK

Kuuse eest tuleb tasuda enne selle maha võtmist, mobiili- või pangamaksega. Makset tõendav SMS või maksekorralduse kinnitus peaks kaasas olema. Mobiiliga on võimalik kuuse eest maksta 31. detsembrini.

Kuni meetrine jõulupuu maksab 3 eurot, 1–2-meetrine 8 eurot ning 2–3-meetrine 13 eurot. Osta saab ka kõrgemaid kuuski, mille hinnad on välja toodud RMK kodulehel.

Puu eest hoolitsemine:

- ♦ Kui oled puu metsast koju toonud, aga ei plaani seda veel kohe ehtida, hoia kuuske jahedas kohas, näiteks rõdul või garaazis. Nii ei jõua soojus teda kahjustada ja puu püsib kauem värske.
- ♦ Kuusk vajab värske vee säilitamiseks vett. Kuusetüve lõikepind peab olema kogu aeg vees, sest kuivale jäädes moodustub kuuse alla vaigust kork ning puu ei võta enam vett sisse ka siis, kui nõu uuesti veega täita.
- ♦ Kui niisugune olukord on juhtunud, tuleb kuusepuu jalast välja võtta ja lõigata tüvi paari sentimeetri jagu lühemaks. Tasub ka arvestada, et esimesel ööpäeval vajab jõulukuusk vähemalt kaks liitrit vett, edaspidi kulub umbes liitrijagu vett päevas.

Täiskasvanud saavad Sakus omandada puidutöötleva eriala

Kes tahavad õppida midagi oma kätega tegema ja keda kõnetab puutöö, neil on suurepärane võimalus end täiendada, sest Saku valla ja Valgamaa Kutseõppekeskuse koostöös algab Sakus puidutöötleva tase 2 õpe täiskasvanutele.

Õpe on tasuta ja sobib kõigile – ka neile, kellel puudub põhi- või keskharidus, sest haridusnõuet õppima asumiseks ei ole. Tunnid toimuvad kaks korda nädalas, neljapäeva ja reede õhtuti Saku Gümnaasiumi põhikoolimaja tehnoloogiaklassis, mis tähendab, et saab hõlpsasti ühendada õppimise oma igapäevaste tegemistega.

Sooviavaldusi saab esitada 9. detsembrist 31. jaanuarini SAIS keskkonnas www.sais.ee. Õppetöö algab veebruaris ja kestab ühe aasta.

See on hea võimalus vallaelanikele, kes soovivad kodu lähedal õppida uut eriala või täiendada oma oskusi puutöös.

Puidutöötleva tase 2 õppe lõpetamise järel on võimalik töötada erinevates puidutöötlemise ettevõtetes abitöölisena, aga miks mitte alustada ka oma väikese ettevõttega. Kes soovib, võib Valga Kutsehariduskeskuses õpinguid jätkata Puidutöötleva tase 3 erialal.

...

Puidutöötleva tase 2 on üldise ettevalmistusega tööline puidutöötlemise ettevõttes (sae, hõõvli-, spooni-, liimpuitmaterjalide- ja mööblitööstus, sh pehmemööblitööstus, palk-, element- ja moodulmajade valmistamine jms) põhitööprotsesside juures abitöölisena. Teeb ka iseseisvalt või juhendamisel lihtsamaid korduvaid töid tuttavates tingimustes.



TÄISKASVANU! TULE ÕPI PUIDUTÖÖTLEJAKS

>>> SAKUS

1 aastaga omandad puidutöötleva kutse / tase 2

Õpe toimub Sakus Tallinna mnt 10 tehnoloogiaklassis N ja R kell 17–21

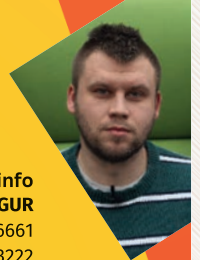
ÕPE ON TASUTA!



VASTUVÕTT

9.12.2024–
31.01.2025

SAIS.EE



Lisainfo
VIDRIK UGUR
juhtõpetaja 5862 6661
õppeosakond 766 3222

Kaevikuküünlad Ukraina kaitsjatele

Naiskodukaitse Saku jaoskond

18. novembril toimus Euroopa jäätmetekke vähendamise nädala raames töötuba, kus Naiskodukaitse Saku jaoskonna juhendamisel valmistati kaevikuküünlaid. Kohale tulnud 14 inimest said kaasa lüüa töö erinevates etappides. Lõigata tuli pappi, seda kokku rullida ja purkidesse paigutada ning muidugi sulatada vaha ja küünlad valmis valada. Töökate käte abil valmis 70 kaevikuküünalt, mis saadeti Ukrainasse rindele. Sõjakeerises tehakse kaevikuküünalde

peal süüa, see annab ka soojust ning aitab pimedas motivatsiooni hoida. Kaevikuküünal põleb 4–5 tundi ning on eriti väärt talvekuudel.

Ümbriseta vahatükke, küünlajääke ning puhtaid siltideta konservipurke kogutakse 2025. aasta veebruaril lõpuni kogumiskastidesse, mis asuvad Saku vallamajas, Saku jäätmejaamas, Saku taaskasutuspunktis ja Kiisa jäätme- punkti taaskasutuskonteineris.

Aitäh kõikidele abistajatele!



Fotod: Erakogu



Hoiame valla avalikud pakendipunktid korras

STIINA VARD | keskkonnaspetsialist

Tuletame meelde, et avalikud pakendimahutid on mõeldud kasutamiseks kõigile vallaelanikele ning palume arvestada teiste kasutajatega. Kahjuks oleme viimasel ajal märganud, et mahutitesse tuuakse suuremõtmelisi papp- ja paberpakendeid (nt kodumasinat karbid). Sellised jäätmed täidavad mahutid kiiresti ning teistele elanikele ei jää oma pakendite ära toomiseks ruumi.

Palume suured pakendid viia Saku jäätmejaama (Tiigi 15, Saku) või Kiisa jäätmepunkti (Pargi 1, Kiisa). Lisaks saate kodust papp- ja paberpakendeid tasuta ära anda korraldatud jäätmeveo

raames – see on mugav ja lihtne lahendus. Paberi- ja pakendijäätmete äraveo teenust saab tellida veebilehelt www.ragnsells.ee või telefonil 606 0439, info@ragnsells.ee.

Kui mahuti on täis, siis palume jäätmeid mitte mahuti kõrvale jätta. See ei ole lubatud, sest nii võivad jäätmed keskkonda sattuda. Kuni järgmise tühjenduseni palume leida sobiv alternatiiv, näiteks viia jäätmed jäätmejaama.

Koos saame hoida avalikud pakendipunktid puhtad ja korras.

Suur tänu kõigile, kes koguvad oma jäätmeid liigiti – teie panus aitab hoida meie keskkonda puhtamana!



Üksnurme tee pakendipunkt.

Foto: Stiina Vard

Saku Õlletehas villib oma joogid 30% taaskasutatud plasti sisaldavatesse pudelitesse

Saku Sõnumid

Selle aasta lõpust sisaldavad Saku Õlletehas villimiseks kasutatavad plastpudelid vähemalt 30% ulatuses taaskasutatud plasti ning aasta lõikes kasutab Saku Õlletehas seeläbi ligi 100 tonni vähem esmast polüetüleen- tereftalaati ehk PET plasti toorainet.

„Ligi kolmandiku ulatuses taaskasutatud plasti sisaldavate pudelite kasutamisel eraldub keskkonda hinnanguliselt ligi kolm korda vähem süsihappegaase võrreldes esmasest PET-toormest valmistatud pakenditega,“ lausus Saku Õlletehase tootmisjuht Jaanus Jõgis.

Taaskasutatud plasti sisaldavad pudelid on omakorda täielikult taaskasutatavad ja kokku kogutuna ringlevad need sisuliselt suletud tootmise ja taaskasutamise tsüklis. „Juba taaskasutatud plastist pudelite lisamine kasutatud pakendite hulka võimaldab meil vähendada aastas CO₂ heiteid 184 tonni võrra,“ tõi tootmisjuht välja.

„Oleme uusi plastpudeleid nüüdseks juba mõnda aega ringlusesse lasknud. Järgmisel aastal, kui kõik meie tooted on villitud uue tehnoloogia abil valminud pudelitesse, kasutame aastas 100 tonni vähem esmast PET-toormaterjali ning vähendame ühtlasi ka oma tootmisahela CO₂ heiteid,“ lisas ta.



Foto: Mihkel Notta

Algatati Tallinna piirkonna kõrgepingevõrgu tugevdamise eriplaneering ja keskkonnamõju strateegiline hindamine

Regionaal- ja Põllumajandusministeerium

Planeeringu eesmärk on luua tugevam kõrgepingevõrk Kiisa ja Aruküla alajaamade vahele ja 330 kV alajaam Ülemiste järve lähiste.

Kõrgepingevõrgu tugevdamine parandab Eesti elektri varustuskindlust ja energiasalvestust ning loob eeldused tõhusamaks taastuvenergia ekspordiks.

Elektriühendus kavandatakse eeldatavalt 330-kilovoldiste õhuliinidena. Uute elektriliinide trasside asukohad ja maavajadus selguvad riigi eriplaneeringu koostamise käigus.

Planeeringuala on umbes 64,71 km² ja hõlmab alasid Saku, Kiili, Rae ja Raasiku vallas. Planeeringuala valiti

piisava ulatusega, et mitte teha enne planeerimisprotsessi elektriühenduste asukohta eelvalikut.

Samuti võimaldab planeeringuala ulatus planeeringu koostamisel ja selle mõjude hindamisel vajadusel elektriühenduste võimalikku asukohta muuta ja uusi alternatiive lisada. Elektriühenduse trassi täpse asukohta otsustab valitsus eeldatavasti 2027. aastal.

Kõigil, kes soovivad teateid saada isiklikule e-postile, palume saata oma kontaktandmed (nimi, posti- või meiliaadress, organisatsiooni esindamisel selle nimi) kirjutades aadressile alan.rood@agri.ee

Riigi eriplaneeringu koostamist ja keskkonnamõju strateegilist hindamist korraldab Regionaal- ja Põllumajandusministeerium. Riigi eriplaneeringu kehtestab Vabariigi Valitsus.

Kontakt

- ♦ Alan Rood, Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi ruumilise planeerimise osakonna nõunik, alan.rood@agri.ee, tel 5556 8761
- ♦ Agnes Janson, Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi avalike suhete osakonna nõunik, agnes.janson@agri.ee, tel 5649 7706

Tähelepanu! Uuest aastast muutuvad osad riigilõivud

Siseministeerium

Siseministeerium juhib tähelepanu, et uuest aastast tõuseb hulk ministeeriumi valitsemisala riigilõive, mis muu hulgas puudutavad perekonnaseisutoiminguid ja isikut tõendavaid dokumente.

Nii näiteks tõuseb riigilõiv abiellumise puhul 70 eurole (praegu 30) ja lahutuse puhul 90 eurole (50). Nimemuutmise taotluse läbivaatamise puhul tuleb lõivu tasuda 150 eurot (100). Eraldi lõiv on eesnime ja perekonnanime muutmise eest.

Rahvastikuregistris olevate andmete väljavõtte ja perekonnasündmuse tõendi eest tuleb senisega võrreldes tasuda kahekordne riigilõiv. Näiteks eestikeelse väljavõtte ja tõendi riigilõiv tõuseb 20 eurole (praegu 10). Samas, kui digitaalses asjaajamises kasutatav digitempliga kinnitatud rahvastikuregistri väljavõtte või tõend tellitakse e-teenust kasutades veebilehel rahvastikuregister.ee, siis ei väljasta seda ametnik, vaid automaat, ning 20 euro asemel tuleb tasuda ainult 5 eurot.

Muutuvad ka isikut tõendavate dokumentide riigilõivude määrad. Isikutunnistuse riigilõiv tõuseb 45 euro peale (seni 30). Kui on vaja taotleda isikutunnistust kiirkorras, siis selle riigilõiv tõuseb 250 euro peale senise 45 asemel.



Foto: Reelika Riimand / PPA

Samuti muutuvad välismaalaste staatus menetlustega seotud riigilõivud. Näiteks töötamiseks elamisloa taotlemise eest tuleb hakata 96 euro asemel tasuma 250 eurot.

Kehtivad riigilõivumäärad on madalamad kui meie naaberriikidel, kuid nüüd astuvad sammu neile lähemale.

Jätakuvalt on aga soodsam taotleda isikutõendavaid dokumente iseteeninduskeskkonnas. Lisaks laieneb dokumentide riigilõivu soodustus kuni inimese täisealiseks saamiseni, kui praegu on see eapiir 15 aasta peal.

Esmase relvaloa ja soetamisloa lõiv

tõuseb järgmisest aastast 60 euroni ja relvaloa kehtivuse pikendamine 30 euroni. Relvaeksami sooritamise eest tuleb aga uuest aastast tasuda 90 eurot ja täiendava laskekatse eest 75 eurot.

Siin toodu on valik, täpsemalt soovime aasta lõpu poole uurida: <https://siseministeerium.ee/riigiloivud> www.politsei.ee/et/juhend/riigiloivude-maeaerad

Riigilõivumäärad tõusevad vastavalt toimingute tegelikele kuludele, et katta vähemalt toimingute tegemisega seotud otsesed ja teatud ulatuses ka kaudsed kulud. Näiteks enamik relvaomamist puudutavatest riigilõivumääradest on püsinud samal tasemel 2015. aastast. Kodakondsuse saamise, taastamise ja kodakondsusest vabastamise taotluste läbivaatamise eest kehtestatud riigilõivude määrasid ei ole muudetud, vaid eurole üleminekul konverteeriti need eurodesse ning hiljem ümardati. Paljud rahvastiku toimingute riigilõivumäärad on kehtinud muutumatuna alates 2016. aastast. Kiirkorras isikutunnistuse taotlemiseks tuleb tootmisprotsess ümber seadistada, mis mõjutab tavakorras taotletud dokumentide tootmist ja tegemist on sisult mugavusteenusega.

Saku gümnasistid said inspiratsiooni ja elutarkusi – mõtlemisainet ka teistele

MERILIN PIIRSAU

Saku Valla Noortekeskus korraldas teist aastat järjest inspiratsioonipäeva gümnasistidele, pakkudes võimalust õppida, kuulata ja arutada mitmetel teemadel. See andis mõtlemisainet ka täiskasvanutele, kes kohal viibisid. Sest olgem ausad, sa ei pea selleks esimeses nooruses olema, et igapäevaelu probleemidesse takerduda või enda tulevikku pisut ähmaselt tajuda. Kuulates aga inimesi, kes jagavad oma kogemusi ning meenutavad lihtsaid elutõdesid, paneb see vähemalt korraks asjad teise perspektiivi.

Inspiratsioonipäev keskendus kolmele valdkonnale – karjäärile, ettevõtlusele ning tervislikule eluviisile ja produktiivsusele. Igal teemal toimus paneelvestlus, kus päevajuhtide Angela Raidmetsa ja Karl-Gustav Kurni küsimustele vastas kolm külalist.

Karjäär: unistustest pärisellu

Karjääri paneelis osalesid noor poliitik, riigikogu liige ja kliimaaktivist Hanah Lahe, näitleja ja Saku Gümnaasiumi vilistlane Sander Rebane ning Rentalieri kaasasutaja Inger Kitt. Nad kinnitasid, et just gümnaasiumi lõpus ja ülikoolis on noortel privileeg katsetada kõigega. Kohe ei peagi tegema õigeid valikuid ning karjäär ei peagi olema sirgjooneline, aga oluline on proovida. Julgus võib avada uksi, millest seni isegi aimu ei ole. Näiteks Sander otsustas aastaid tagasi noore ja rohelisena minna *casting*’utele ning see

viis ta lõpuks teedeni, millel ta täna kõnib. „Sa ei jõua kodus nelja seina vahel istudes selleni, mida sa tulevikus teha tahad. Ainus viis on katsetada erinevaid asju. Isegi kui mõne asja pärast on piinlik, et sa ei oska, siis tee ikka. Tee ka nõme versioon ära, siis saad vähemalt teada, mida sa ei taha,“ soovitas ta.

Inger lisas, et kahekümneselt tegi ta iseendaga kokkuleppe proovida järgmise kümne aasta jooksul erinevaid asju, et kolmekümnesena teaks, mida tahab. „Kasutasin iga võimalust, mille puhul tunnetasin, et seda võiksin teha,“ ütles naine, kes on muuhulgas olnud televisioonis praktikant, osalenud edukalt häkatonil, töötanud õpetajana.

Hanah jagas sama veendumust. „Ühed asjad juhtuvad, et saaks juhtuda järgmised. Mina jõudsin poliitika ja keskkonnateemadeni läbi proovimise. Tegin tööd, et leida see, mida tahaksin teha. Leia oma missioon, mille nimel sa tahad töötada – kui sa tead, miks sa midagi teed, siis see hoiab ära läbipõlemise,“ ütles ta.

Ettevõtlus: loovus ja iseseisvus

Ettevõtluse paneelis osalesid käsitöö entusiast Anna Lutter, Mamma persoonibrändi looja Robin Pass ja Solaride'i tegevjuht Asso Soosalu. Nad jagasid oma kogemusi, kuidas alustada ettevõtlusega juba noorena, kust leida toetust ja ressursse ning kuidas tulla toime tagasilöökidega.

Anna ja Robin kinnitasid, et kui sa

oled ettevõtlik ja kui sul on konkreetne tegevus või valdkond, mis paelub, siis sellest võib vabalt sündida oma firma. Anna ettevõtja teekond algas sellest, kui ta kinkis enda valmistatud padja sõbrannale. See meeldis teistele, kes tahtsid samasugust endale saada. Sellest läks lumepall veerema.

Robinil aga oli huvi TikTok'i vastu ning ta pakkus ühel aastal ETV-le, et lükkab tasuta käima Eesti Laulu TikTok'i kanali. Löödi käed ja täna on Robin valdkonna ekspert. „Alguses tasub ennast tasuta pakkuda, et luua portfoolio ja hankida kogemusi,“ soovitas ta.

Anna lisas, et temale andis väga hea baasi õpilasfirmaga tegelemine. Ta tõi ka välja, et ettevõtete loomine ja nendega tegelemine on sisaldanud meeletult õppetunde, aga nendest ei pääse keegi. „Tegin esmalt kõike ise ja stressi oli palju. Alguses lihtsalt pead hullu panema. Keegi võib sulle nõu anda, aga isiklik kogemus on veel parem. Isegi kui teed vea,“ julgustas ta.

Asso aga soovitas kõikidest enda mõtetest kõva häälega rääkida, sest kunagi ei tea, kes neist kinni haarab. Ka Solaride'i päikeseautode idee sai alguse just tudengite utoopilisena tundunud unistustest, millest nad õppejõule rääkima läksid.

Produktiivsus ja tervislik eluviis

Kolmas paneel käsitles produktiivsust ja tervislikku eluviisi. Selles osalesid



Päevajuhid ja karjääri paneelis osalejad.

Fotod: Eliise Lepp



Töötubades käis teooria käsikäes praktikaga.

teadliku eluviisi ja toitumise edendaja Annika Lepik, Bob Proctori maaletooja ja ettevõtja Kai Oja ning Saku Gümnaasiumi vilistlane ja aktivist Mart Nael. Nad jagasid praktilisi nõuandeid ajaplaneerimise, tervislike harjumuste ja vaimse heaolu hoidmise kohta.

Gümnaasistidega haakus võib-olla kõige enam Mardi sõnavõtt, millele ka mina kahe käega alla kirjutan. Nimelt soovitas ta keskenduda koolis ainetele, mis päriselt huvitavad. Õppida neid süvitsi, harida end nendel teemadel ka kooliväliselt. Ained, mis väga ei huvita, võiks lihtsalt ära teha. Seda Mart otse-sõnu ei öelnud, aga mina lisan siia, et kõiges ei saa olla perfektne ning seda ei ole mõtet endalt nõuda. Kohusetundliku õpilasena võib olla muidugi keeruline mõnes aines endale allahindlust teha, aga pole patt seda vähemalt kaaluda.

Kõik paneelis osalejad on loonud kasulikke harjumusi, mis aitavad tervislikumalt elada või kohustustega lihtsamini toime tulla. Näiteks Annika alustab päeva alati klaasi veega. „Õõ jooksul jääb organism kuivale ning seda on vaja veega turgutada. Vesi paneb ka seedimise tööle ja toidab rakke,“ ütles ta.

Kai aga alustab iga hommikut öeldes



Produktiivsuse ja tervisliku eluviisi paneeli esinejad.

välja, mille eest ta tänulik on. „See päriselt toimib ja paneb ka mõtlema, mis elus praegu meeldib ja mis on hästi,“ kinnitas ta.

Produktiivsuse tõstmiseks soovitab Annika eelmisel öhtul või hommikul

kirja panna neli kuni kuus asja, mis on päeval vaja ära teha. „Need tuleks ka järjekorda panna ja kõige ebamugavam asi esimesena ära teha. Enne ei tohiks järgmise juurde minna, kui eelmine ülesanne on lõpetatud.“

Mart aga ei soovita ühte ülesannet tingimata hoogtööna teha. „Vahel võib olla mõistlikum hakata tegema väikeste ampsude kaupa. Näiteks, kui on vaja kirjutada essee, siis alustad paar nädalat enne tähtaega ja kirjutad iga päev pool tundi. Siis ei pea pikalt ühele teemale keskenduma, asi laagerdub kauem ja võib-olla arened nii isegi rohkem.“

Kõik osalejad rõhutasid liikumise, tervisliku toitumise ja kvaliteetse une olulisust, mille põhimõtteid võiks igaüks endale aeg-ajalt meelde tuletada ning kasvõi tükikaupa ellu paremaid harjumusi lisada.

Uued kogemused töötubadest

Lisaks paneelvestlustele sai inspiratsioonipäeval osaleda töötubades, kus praktiliselt midagi uut proovida.

Loodetavasti sai iga osaleja sellest päevast midagi väärtuslikku kaasa võtta – olgu see motivatsioon tegutsemiseks, uus teadmine või lihtsalt hea emotsioon.

Mõtteid ja soovitusi esinejatel

- ♦ Arenda ennast ja kuluta rohkem aega sellele, mis päriselt huvitab.
- ♦ Väga paljude inimeste probleemid on universaalsed, aga oma probleeme peab teistega jagama. Mida rohkem end avad, seda lihtsam on teistel sind tundma õppida. Ja vastupidi.
- ♦ Pea päevikut, kirjuta endast kõik välja. Päevik ei ütle sulle kunagi: saa üle. Ja kui pole mitte millestki kirjutada, siis tähendagi lihtsalt see üles. Igal juhul õpetab päeviku pidamine paremini kirjutama ja tekitab emotsionaalselt hea tunde.
- ♦ Ennast ei pea süüdi tundma, kui tahad puhata. Peab õppima ei ütlema. See võib küll tekitada pingeid, kui sa näiteks ei jaksa sõbranna sünnipäevale minna, aga väga oluline on iseenda soovidega arvestada.
- ♦ Õppimine ei lõpe ära kooliga. Elus peab kogu aeg õppima ja kohanema.

Mis noortele meeldis

Tagasiside põhjal sai osalejatel kõige rohkem kiitust esimene paneel, milles räägiti karjäärist. Kuid märgiti ka muud. Mõned nopped õpilaste poolt sellest, mis meeldis.

- ♦ Esimene paneel – kokku oli toodud kolm noort inimest täiesti eri valdkondadest, kes omavahel väga hästi läbi said.
- ♦ Meditsiini töötuba ja esimene paneel.
- ♦ Sander Rebane ja see, et teemad ei olnud ainult investorite ja ettevõtjate kohta.
- ♦ Esimene paneel, joogid ja snäkid.
- ♦ Töötuba välismaal õppimise ja Erasmuse kohta, karjääri paneel.
- ♦ Ülikoole tutvustavad stendid. Töötoad olid ka üsna mitmekesised ja huvitavad.
- ♦ Kõik oli väga lahe. Eriti meeldis teine paneel (teema kõnetas kõige rohkem), siis esimene paneel (inimesed olid toredad, sai tarkust ja nalja ka), kõige vähem meeldis kolmas paneel (inimesed ja teema ei kõnetanud nii palju). Põnev üllatus oli, et kõik said endale pastaka ja märkmiku.

Kuidas pühade ajal toiduga oma tervist toetada ja ülesöömisesest hoiduda

MIRJAM LAULIK | toitumisenõustaja

Kiirel pühade ajal kiputakse sageli toidukordi vahele jätma, aga see on halvim, mida teha. Tulemuseks on **veresuhkru langus** ja võid kindel olla, et varem või hiljem rabad kingituste pakkimise ja kraamimise vahele mõne juhusliku, mitte täisväärtusliku ampsu kommade, piparkookide või kiirtoidu näol. Sealt saad „väikese vaevaga“ suure kaloraaži, kuid mitte kehale vajalikke toitaineid. Ning käivitad **nõiaringi**, kus veresuhkur kiiresti tõuseb, kuid langeb sama ruttu tekitades järjekordseid isusid ja pannes haarama kõige järele, mida tegelikult **ei vaja**.

Seega, nii nagu muul ajal, on ka jõulugaginas oluline toituda **regulaarselt 3–4 tunni tagant**, et tagada stabiilselt hea enesetunne. Kindlasti tasub jälgida, et toidus on piisavalt valku, sest just valk tekitab kauem kestva täiskõhutunde.

Pikemat aega **kestnud valgu-defitsiidist** võib märku anda üldine väsimus, nõrkustunne koormusel, sage haigestumine viirushaigustesse, juuste väljalangemine ja küünte haprus. Loomulikult võib nendel sümptomitel olla ka teisi põhjusi, kuid toitumise osas oleks selliste kaebuste puhul krooniline valgupuudus esimene, mida üle vaadata.

Mõtestada tasub ka **vedelaid kilokaloreid** – maailmakuulsas punases pakendis kofeiinimaitsetelise limonaadi 0,5l pudelis on näiteks 53 grammi suhkrut. Tuntud Rootsi jõuluglõgi 0,5l pakk sisaldab **85! grammi suhkrut**. Meenutagem, et täiskasvanud inimese **maksimaalne päevane suhkrukogus on 50 grammi**, väikelastel ligi poole vähem.

Juba sisseoste tehes tasub panna rõhku **kvaliteedile**, mitte kvantiteedile. Proovida näiteks sel aastal seaprae asemel hoopis **väiksemas koguses** midagi vähem igapäevast, olgu selleks part, hani, väherasvane küülikuliha või proteiinirikas hirveliha. Kui ostud varakult teha, leiab vähemalt mõningad nimetatud ka **Saku kauplustest**.

Kaval mõte on jätta jõululaualt ära **tärkliserikas kartul**, mis küll justkui on traditsiooniline jõulutoit, kuid tekitab



Toitumisenõustaja Mirjam Laulik.

Foto: erakogu

koos liha ja hapukapsaga seedesüsteemis paraja kaose.

Hapukapsas võiks aga kindlasti menüüs olla (isegi aastaringselt), sest lisaks rohkele c-vitamiinile sisaldab ee suures koguses probiootilisi baktereid, mis toetavad meie mikrobioomi. Vähem teada on fakt, et hapukapsas on ennetava ja toetava toimega ka **luude hõrenemise ehk osteoporoosi** vastu, kuna sisaldab ohtralt K2 vitamiini ning ka kaltsiumit.

Kartuli võiks asendada ahjus valmistatud/rõstitud juurviljadega. Mida rohkem värve esindatud on, seda kasulikum. Samuti on hea mõte erinevad **juurviljatambid ja värviküllased salatid**.

Näiteks minu talvine lemmik – **rõstitud peedi ja fetajuustu salat**.

Kogus neljale:

- 100 g spinatit
- üks suur peet
- kaks punast sibulat
- fetajuustu kuubikuid
- Ca 40 kreeka pähklit
- 5 spl oliiviõli + u 4 spl peedi röstimiseks
- 5 tl sidrunimahla
- 5 tl mett
- Soola, pipart, (kõõmneid)

- ♦ Lõika toores peet kuubikuteks ning tilguta peale oliiviõli, sool ja kõõmned, sega läbi.
- ♦ Kuumuta ahi 180 kraadini ja rösti peedikubikuid ahjuplaadil u 40 min, kuni nad muutuvad pehmeks. (Kes kõõmneid ei armasta, võib välja jätta.)
- ♦ Seejärel valmista kaste. Sega 5 spl oliiviõli ja 5 tl mett ning pigista sisse 5 tl sidrunimahla.
- ♦ Kui peet on valmis, lase sel veidike jahutada. Kausi põhja pane u 100g spinatit, poolikud sibularõngad ning 1/2 valmistatud kastmist. Sega läbi ning aseta peale peedikuubikud, fetakuubikud ja purustatud kreeka pähklid. Kalla peale alles jäänud kaste.

Häid pühi!



KUI VAJAD NÕU TOITUMISE TEEMAL

Lisaks veebinõustamistele pakun nüüd nõustamist Sakus hubases Mandala Ilu Studios (Teaduse 13).

Kui Sinu tervisenäitajad lähenevad riskipiirile või on juba üle selle – kõrge vererõhk, probleemid veresuhkruga, kõrge kolesterool, ülekaal/alakaal, krooniline väsimus või ei leia lahendust seedimisega seotud probleemidele, siis tee kingitus iseendale ja tule nõustamisele!

Kirjuta mulle mirjam.laulik@gmail.com
Jälgi mind FB-s Mirjam Laulik-toitumisenõustaja

Vaktsineerimine on võimalus kaitsta oma kõige kallimaid

Terviseamet

Viiruste kõrghooajal haigestub Eestis grippi kümneid tuhandeid inimesi. Kõige rohkem vajavad gripi vastu kaitset riskirühmad – kuni 7-aastased väikelapsed, lapseootel naised, üle 60-aastased ning samuti alaealised, kellel on tervises seisundi tõttu suurem risk tüsistusteks ja raskeks põdemiseks. Terviseameti Põhja regiooni juht Tiia Luht soovib vaktsineerima minna, et kaitsta end ja oma lähedasi. „Gripp on tõsine haigus, mis võib põhjustada raskeid tüsistusi, hospitaliseerimist ja isegi surma – eriti ohtlik on see riskirühmadele. Seepärast on väga oluline

end gripi vastu vaktsineerida ja aidata vähendada haiguse levikut ning sellega kaasnevat tüsistusi,“ sõnas Luht.

Eelmisel viirushooajal haigestus Eestis grippi ligikaudu 35 000 inimest, kellest üle 1500 vajab haiglaravi. Gripi tüsistustesse suri enam kui 100 inimest, nende hulgas ka üks laps. Vaktsineerimisjärgne kaitse kujuneb kahe kuni kolme nädala jooksul pärast kaitsesüsti.

Gripi riskirühmadele on vaktsineerimine tasuta. Vaktsineerida saab perearstikeskustes, paljudes apteekides ja raviasutuste vaktsineerimiskabinettides üle Eesti.

Gripivaktsiin on tasuta hoolekandelasutuste elanikele, kõigile üle 60-aastastele, lapseootel naistele, kuni 7-aastastele lastele ning gripi riskirühma kuuluvatele alaealistele, kellel on tervises seisundi tõttu suurem risk raskelt haigestuda. Inimestele, kes riskirühma ei kuulu, maksab gripivaktsiin kuni 30 eurot, sõltuvalt vaktsineerimisasutuse hinnakirjast.

Rohkem infot leiab veebilehelt

www.vaktsineeri.ee

Apteegis vaktsineerimiseks saab broneerida aega aadressil

www.vaktsineeriapteegis.ee

Üks helkur on alati liiga vähe

MERILIN PIIRSALU

Olen üldiselt päris rahulik inimene ja eriti sageli endast välja ei lähe. Aga igal aastal, pimedal hooajal, läheb närv mus-taks, kui sõidan jalgrattaga või autoga ja mõni tume kogu ootamatult teele ilmub.

Mul endal on üldiselt kaks helkurit iga jope või mantli küljes, lisaks riputan ühe helkuri alati koti külge. Enamasti liigun jalgrattaga ning sellel on ees tuli ja rehvidki helkuribaga varustatud. Seega võin öelda, et seekord võite küll teha mitte ainult minu sõnade, vaid ka tegude järgi.

Tegelikult kohtan tänaval inimesi küll, kellel on kenasti helkur jope külge riputatud, aga kui seda on ainult üks, siis see ei paista igal hetkel lihtsalt välja. Kas jääb ette käsi või kandekott või kõlgub helkur lihtsalt teisel pool.

Põhjuse leiab alati

Kui te aga mõtlete, et miks peaksin endale helkuri panema, ma ju kõnnin ainult kergliiklusteel, siis tegelikult ikka peaks. Kergliiklusteel sõidavad ka jalg- ja tõukeratturid ning nendel on samuti vaja vastutulijaid või eesliikujaid märgata.

Kui te mõtlete, miks ma peaksin helkurit kandma, ma ju jalutan ainult koeraga ja koeral on uhkelt vilkuv kaelarihm, siis jah, koer on küll näha ning kui keegi tuleb rattaga, siis ta võib ju aru saada, et üks koer on kõndimas, aga kummal pool on peremees või perenaine? Seda ei tea.

Kui te mõtlete, et ma ju olen väljas



Foto: erakogu

lapsega, kelle kombekal on kümme helkivat riba, lisaks veel paar külge riputatud helkurit, siis pange ikka endale ka helkur. Muidu ei paista välja, et lapsega on keegi kaasas. Lisaks olete siis talle eeskujuks.

Mõni võib ju mõelda, et miks ma pean helkuri panema, ma ju ise näen, kui

rattur või auto tuleb, siis pange ikka, sest autojuht või rattur tahab teid ka näha. Olen mitu närvirakku kaotanud, kui olen autoroolis viimasel hetkel näinud, et keegi kõnnib teepervel või ootab ülekäiguraja ääres, et teda üle tee lastaks. Ja mu vererõhunäit on pügalate viisi kõrgemale hüpanud, kui rattaga pargiteel sõites alles kümme meetrit enne vastutulijaga kohtumist teda tähele olen pannud – sest-tal-pole-helkurit.

Helkur on vajadus

Selle taha ei saa ka pugada, et helkurit pole mõtet panna, sest see kaob kohe ära. Jah, kui riputada see paela otsa ja pael haaknõelaga kinnitada, siis kipub see kiirelt ära kukkuma. Aga helkurvõru või karabiiniga mudelid püsivad kindlasti paremini. Lisaks on olemas kleebitavad helkurdetailid, mida riietel kasutada. Samuti võib pimedas kanda pealampi või helkurvesti.

Huvi pärast küsisin ka ChatGPT-lt, miks on vaja kanda helkurit. Nõustun tema vastusega täielikult. Ta ütles nii: „Nähtavus on sõna otseses mõttes elu ja surma küsimus. Kui me kõik lisame igale jopele, mantlile ja kotile mitu helkurit, muutub meie ühine liikluskeskond turvalisemaks. Mitte keegi ei taha oma teel märgata kedagi alles viimasel hetkel – parem, kui näeme üksteist juba kaugel. Helkur ei ole lisand, see on vajadus.“

Palun kandke helkureid!

Tuljakuga maailma vallutama

AGNE LUUR ja KÄRT LUMISTE | Tuljaku lauljad



Segakoor tuljak peale folgi kontserti.

Fotod: erakogu

Tänavu veebruaris osales Saku segakoor Tuljak XXIV segakooride võistulaulmisel Tuljak. Edukalt! Sõitsime koju kolme kuldse diplomiga – Särav solist (Liina Inno), Parim dirigent (Killu Rikker) ja B kategooria I koht. Emotsioonid olid laes ja südamed tänu-tundest pungil. Selle tunde salvestasime endale hinge. Juba teel Tartust koju küpses bussis plaan minna edasi maailma vallutama. Miks ka mitte. Dirigent on meil ju parim ja ega lauljatele pole ka midagi ette heita, nemad on samuti tublid.

Nii hakkasimegi uut konkurssi otsima. Ikka kaugemal ja soojemal maal. Valituks osutus Lissabonis, Portugalis toimuv „Lissabon Sings 2024“ konkurss, kuhu end rõõmsalt ära registreerisime suurte plaanidega kohe vähemalt kahes kategoorias õnneproovida. Enne, kui saime proovidega peale hakata, oli meil veel üks suurem kontsert-lavastus selgeks õppida, nimelt Veljo Tormise 17 Eesti pulmalaulu ja Kihnu pulmalaulud. Too Anne Türrpu lavastatud kontsert-lavastus tuli esmaettekandmisele suvises Kihnus.

Tulemuseks kuld- ja hõbediplom

Sügisel aga sõitsime Lissaboni, kus 7.–11. novembrini toimus kooride konkurss. Kohale oli tulnud 28 koori

17st erinevast riigist. Esimesena astusime võitlustulle sakraalkategoorias. Avapauguna kõlas Norra helilooja ja pianist Ola Gjeilo „Prelude“. Teisena laulsime James Macmillani „O Radiant Dawn“ ning kolmas lugu oli meie oma väga armastatud Pärt Uusbergi loodud laul „Et kiitke jumalat, kes on nii helde“ filmist „Tõde ja õigus“. Antud kavaga saime näidata Tuljakut väga erinevast

küljest. Selle eest pärjati meid hõbedase diplomiga.

Mõned päevad hiljem astus Tuljak üles folgikategoorias, kus esitasime kolm osa Tormise pulmalauludest, „Ei või õnneta elada“, „Peiu pilkamine“ ja „Sööge, langud!“, millele lisaks veel Pärt Uusbergi „Veere, päike!“. Omanäolisuse lisamiseks olime laval eesti rahvariides ning sealjuures mitte vaid Tuljaku enda



Tuljak Lissaboni öös.



Lissaboni avastamas.

Hageri rahvariites, vaid igal lauljal olid omad riided erinevatest Eesti paikadest. See kirju ilu laval ja meie laimatu esitus tõid kuldse diplomi!

Ise oleme oma saavutusega enam kui rahul. Dirigent on ka. Nagu igale konkurssile omane, oli ka Lissabonis suur konkursi ava- ning lõpukontsert, kus esinesid erinevad koorid ja muusikalised kooslused. Lehisid lipud, kõlasid fanfaarid ja lõputud ovatsioonid. Eesti kooridest olid esindatud ka Nuku koor A-kategoorias ja naiskoor Kevad B-kategoorias, kes mõlemad viisid koju oma kategooria võidud. Palju õnne ka neile!

Täname Kultuurkapitali rahalise toetuse eest ning loomulikult ka kõiki meie fänne ja toetajaid, kes Saku aleviku kohvikutepäeva raames Tuljaku Kohvikus meie konkursi annetuskarpi midagi poetasid. Ilma teieta me poleks seda suutnud. Ka Saku Valla Kultuurikeskus tuli meile appi. Aitäh! Teeme maani kummarduse ka Tuljaku tiimile reisi organiseerimise

eest ja oma peredele, kes kuid enne konkurssi nägid meid kodus väga vähe. Ja lõpetuseks suurimad tänukummarid meile dirigendile Killu Rikkerile, abidirigent Illia Humeniukile ja hääleseadjale Kristel Kurikule. Teie taktikepi all teeme veel suuri tegusid.

Lissabonis on vaatamisväärsusi kuhjaga

Lissabonis veedetud vabal ajal külastasime erinevaid vaatamisväärsusi. Läbi said käidud nii rohkem kui vähem tuntud kohad alustades Santuario de Cristo Rei kujust ja Ponte 25 de Abril sillast kuni Torre de Belemi kindluse, LxFactory, Castelo de Sao Jorge lossi, Santa Justa lifti ja Lissaboni katedraalini. Seiklushimulisemad võtsid ette ka päevaseid reise Lissabonist välja. Näiteks külastasid meie lauljad väikest mereäärset kuurortlinna Cascais, mis asub Lissabonist vaid poole-tunnise rongisõidu kaugusel ning kus saab nautida imelisi vaateid Atlandi

ookeanile. Samuti olid populaarsemad kohad Sintra ning Cabo da Roca, mis pakkusid oma mägise maastiku ning kaljuse rannikuga samuti unustamatuid vaateid.

Portugal on väga külalislahke riik ning Lissabon meelelt ilus linn oma keraamiliste plaatidega kaetud majade ja lõputute üles-alla looklevate kitsaste tänavatega. Ka soe tuuleil, laulu saatel õhtusöögid ja ojadena voolav sangria kuulusid meie päevadesse selles ajaloolises ja imekaunis linnas, kuhu soovitame kõigil vähemalt korra maanduda.

Uue hooga edasi

Tuljakut ootab endiselt ees aga kibe-kiire proovide aeg, sest juba jaanuarikuus toimuvad esimesed ettelaulmised. Tahame ju meigi üldlaulupeol valik-kooridega laval olla. Suvel laulame ja hõiskame laulukaare all rinnad rõõmsaks ning sügisel plaanime juba uusi esinemisi, sest Jaapan ju ootab. Laulmiseni!

Mängult või päriselt?

ELSI MEDINA | mänguterapeut

Mänguteraapia on terapiasuund, mis on mõeldud just lastega tegelemiseks ja kasutab lapse aitamiseks tema jaoks kõige loomulikumat tegevust – mängu. Mänguteraapias on mäng lapse keel ja mänguasjad tema sõnad. Laps võib oma mõtteid ja tundeid väljendada viisil, mis ei eelda sõnastamist.

Olen lastega töötanud üle 20 aasta ja seda väga nautinud. Mänguteraapia juurde tõi mind soov toetada lapsi selles aina keerulisemaks muutuvast tunnete-maailmas ja aidata neil paremini mõista enda sees ja ümber toimuvat. Selleks avasingi oma mänguteraapia toakese, et Saku lastele ja peredele toeks olla.

Mänguteraapiast võib olla abi näiteks häiritud elustiili (kodu või lasteaia/kooli vahetus), õnnetusjuhtumi, haiguse, pereprobleemide (lahutus, lähedase või lemmiklooma kaotus), väärkohtlemise puhul. Samuti toetab see last, kellel on madal enesehinnang, kes käitub agressiivselt või on kurb, häbelik, hirmunud, ärev, vihane jne.

Mänguteraapia võib aidata lapsel:

- ♦ Arendada oma emotsionaalset sõnavara läbi mänguteraapeudi peegelduste
- ♦ Väljendada oma mõtteid ja tundeid, kirjeldada juhtunut
- ♦ Arendada sotsiaalselt sobivamat käitumist, mõista enda ja teiste käitumist
- ♦ Parandada oma eneseusku ja enesehinnangut
- ♦ Leppida muutustega ja tulla paremini toime tugevate tunnetega

Mänguteraapia eesmärgiks on laps, kes on iseenda ja maailmaga paremas kontaktis, rahulolevam ning tuleb oma tunnete ja käitumisega paremini toime.

Olen Eesti Mänguteraapeutide assotsiatsiooni liige ning mänguteraapia seansse viin läbi eesti ja inglise keeles. Teraapiasse ootan lapsi vanuses 3–12.

Mänguteraapia vastuvõtud toimuvad Sakus, Üksnurme tee 8, III korrusel. Lähemalt saab uurida ka Facebooki lehelt: Mänguteraapeut Elsi või kirjutada elsi.teraapia@gmail.com



Foto: Elsi Medina

Tulevased vallatöötajad tutvusid ametiga

EVE VEEVEL | Ristikheina õpetaja

Päikesekillu Ristikheina rühma lapsed külastasid 21. novembril Saku vallamaja. Lastele oli see väga põnev, täis uusi teadmisi ja toredaid elamusi. Kerli Laur ja Merili Ring arendus- ja keskkonnateenistusest tutvustasid maja ning mõningaid töötajaid, kes omakorda jutustasid lastele oma igapäevatööst. Lapsed olid väga huvitatud ja esitasid palju küsimusi. Vahva oli näha, kuidas tehakse projekte ja

millised kaamerad on jäätmejaamas. Nii mõnigi laps teatas, et on isa-emaga käinud jäätmejaamas prügi viimas ja nüüd sai teada, et ta on ka kaamerapildile jäänud. Elasime saalis videofilmi vaadates kaasa loomadele, kelle elu on teinud inimeste poolt loodusesse lohakile jäetud prügi väga raskeks ja lausa eluohtlikuks. Saime päris prügi ka ise sorteerida – oli vahva ja lihtne mäng, kui võtad vaevaks veidi

jäätmete sorteerimisse süveneda. Igatahes päeva lõpus koju minnes lubasid lapsed prügisorteerimise üle kontrollida ja vajadusel vanematele näpunäiteid jagada. Vallamaja saalis tundsime end koosoleku laua taga väga hästi ja kes teab, äkki meie seast keegi täiskasvanuna istubki seal ja aitab kogukonda. Aitäh Kerli ja Merili meid avasüli vastu võtmast! See oli meeldejääv päev.



Arhitekt Lebo Vilu tutvustab oma tööd.



Foto: erakogu Lapsed tutvusid ka lehe toimetusega.

Foto: Annika Kubja

Tutvumine aasia siku ja saare-salehundlasega

SIRLE KOPTELKOV | Ülase rühma õpetaja

Ühel novembrikuu hommikupoolikul seadsid Päikesekillu lasteaias Ülase rühma lapsed oma sammud Sakus asuvasse Põllumajandus- ja Toiduametisse, et tutvuda ühe lapse ema töökohaga.

Kohale jõudes tutvustati lastele kõigepealt maja ning muuhulgas ka Fred Truusi sepiastatud „Raudussi“, mis sümboliseerib viljakat mulda ja puhast toitu. Seejärel võtsid lapsed vastu aasia sikuks ning saare-salehundlaseks

kostümeeritud töötajad. Nad tutvustasid lastele kasulikke ning kahjulikke putukaid ja rääkisid muuhulgas ka putukate arengust. Pikemalt peatuti eelpool nimetatud puidukahjuritel, keda töötajad kehastasid.

Seejärel said lapsed mängida tolli-ametnikke, et kontrollida koju naasvate turistide kohvrit. Lapsed said teadmisi, mida tohib ja mida ei tohi kolmandatest riikidest reisides koju kaasa tuua. Selline

käed-külge tegevus pakkus lastele palju nalja ja elevust.

Lõpetuseks said lapsed teadmisi kahjuritest, kes ohustavad kartuleid. Üheskoos otsiti ka kartulitest traatusside tehtud auke.

Oli väga põnev ja õpetlik hommikupoolik. Lahkudes said lapsed nii koju kui lasteada kaasa mitmeid kingitusi, justkui oleks jõulud sel aastal Ülase rühma lastele varem tulnud. Aitäh Põllumajandus- ja Toiduameti toredatele töötajatele!



Kostümeeritud töötajad tegid laste päeva palju mängulisemaks ja lõbusamaks.



Fotod: erakogu

Tallinna Ülikooli eripedagoogide praktikakogemused Kajamaa Koolis

Kajamaa Kool

Kajamaa Kool on olnud praktikakohaks mitmetele Tallinna Ülikooli eripedagoogika tudengitele. Rõõm on tõdeda, et huvi meile praktikale tulla on ajas kasvanud. Jagame teiega meie koolis praktikat sooritanud eripedagoogika tudengite tagasisidest mõtteid.

TLÜ eripedagoogika praktikant Ene

„Viimasel ajal on Eestis palju räägitud koolirõõmu tähendusest ning selle hoidmisest, hoolivast õpikeskkonnast, koolipere turva- ja kuuluvustundest ja selle olulisusest õpilaste õpimotivatsiooni kasvatamisel. Kajamaa Koolis on suudetud luua õhkkond, kus õpilased saavad tunda end väärtuslikuna, personal tundub rahulolev ja õnnelik ning praktikantidest üliõpilased on soojalt oodatud.

Koolis on hästi toimiv kollektiiv, kes töötab pühendunult, et iga õpilane kogeks eduelamusi ja omandaks eluks vajalikke oskusi. Keskendutakse iga lapse individuaalsele arengule, toeks olemisele ja protsessis osalemisele. Austuse ja vastastikuse lugupidamise õhkkonnas on iga õpilane väärtuslik ja tunneb end hoituna.

Silmapaistev oskus lahendada igapäevaseid väljakutseid hoolivalt ja positiivses võtmes loob lastele turvalise ja inspireeriva õpikeskkonna. Praktika jooksul ei kuulnud ma kordagi, et keegi õpetajatest kasutaks õpilaste suhtes keelavaid fraase, nagu „ära tee“ või „ei tohi“ – kõik küsimused lahendati konstruktiivselt, mis aitas lastel tunda end väärtustatuna ja julgustas neid aktiivselt õppimisprotsessi jätkama. Hämmastav, kuidas personal jääb alati paindlikuks, et säilitada õpilastele sujuv ja stressivaba õppepäev. Õpilaste vajadused on alati esikohal. Hoolivuse väärtus peegeldub sügavas pühendumuses õpilaste heaolule – õpetajad suhtuvad lastesse tõelise empaatiaga, vajadusel paitavad, lohutavad ja julgustavad.

Koostöö koolis toimib laitmatult, iga koolipere liige on oluline ja kõik tegutsevad ühiselt, et luua parim võimalik keskkond hariduslike erivajadustega lastele. Uut eesootavat väljakutset arutatakse kolleegidega samasuguse



Õpilased praktikandi tunnis uut õppevahendit kasutamas. Foto: Kajamaa Kool

entusiasmi ja sädemega silmis nagu seda teeb aktsiahinna tõusu kommenteeriv investeerimisguru. Koostöö on selle kooli tugevus ja edu võti.

Kajamaa Koolile omaselt ei ole eesmärkide püstitamise piiriks mitte taevast, vaid piiratud materiaalsed ressursid. Jään lootma, et koolipidaja ei alahinda olulisust investeerida asutuse arendamisse, et anda võimalus uutele Newtonitele, Einsteinidele, da Vincidele ja Gatesidele.

Kajamaa Kool on olnud suurepärase praktikaasutuse Tallinna Ülikooli eripedagoogika üliõpilastele oskuste ja teadmiste arendamiseks, jagades lahkelt kogemusi ning andes inspiratsiooni tulevaseks tööks.“

TLÜ eripedagoogika praktikant Liis

„Olen Kajamaa Koolile siiralt tänulik, et mind nii lahkelt oma majja vastu võeti, detailidesse pühendati ja tunde juhendama lasti. Kajamaa Kooli näitel võin kindlasti väita, et kõik lapsed ei mahu kaasava hariduse kontekstis suurde kooli, isegi siis, kui nad suures koolis saaksid õppida väikeses klassis. Lapsed õpivad väikeses koolis peale ainetundide ja muude üldpädevuste tundma teisi väärtusi – peretunnet, hoolimist, kokkuvõetavust. Seda suures koolis sageli ei jõuta pakkuda, kuna lihtsalt kõiki ja kõike ei märgata.“

TLÜ eripedagoogika praktikant Liina

„Praktika läbimine Kajamaa Koolis oli väga eriline. Kogu praktika ajal tajusin, et tegemist ei ole pelgalt kooliga, vaid väikese ja ühtehoidva kogukonnaga. Igal sammul oli tunda, et kogu kooli personal tegutseb selle nimel, et pakkuda õpilastele võimalikult toetatud ja turvalist õpikeskkonda ning individuaalset lähenemist vastavalt õppija vajadustele. Tulevase eripedagoogina hindan praktikakogemust väga. Pean seda eriliseks just seetõttu, et praktika hariduslike erivajadustega laste koolis õpetas mulle veelgi enam kannatlikkust, paindlikkust ja visadust – oskusi, mis on olulised mitte ainult haridusvaldkonnas, vaid ka elus laiemalt. Olen väga tänulik Kajamaa Kooli perele praktika võimaluse eest. Eraldi annan tänusõnad enda juhendajale eripedagoog Terje Isokile, kes on äärmiselt suure südamega spetsialist. Usun, et Kajamaa Kooli õpilased on oma haridusteel väga hästi toetatud ja hoitud.“

Oleme avatud ja pakume ka edaspidi hea meelega praktikakohti tulevastele haridustöötajatele.



Lumel on nähtud lõvide jälgi ehk Saku Lõvid on jõulude eel taas tegutsemas!

LC Saku #Heateoheads



Lõviklubi osaleb juba aastaid Saku jõulutelgi üritusel. Foto: Saku Valla Kultuurikeskus

Saku Lõviklubi on taaskord valmistanud uued ja eriliselt toredad jõulukalendrid, mis toovad sel aastal lisaks tavapärasele jõulumeelele ka kultuurilist mitmekesisust. Kalendrid on valminud koostöös Saku Gümnaasiumiga, kus kultuuriline mitmekesisus oli 2023/24 õppeaasta 7. klasside loovtöö teemaks. Kunstiõpetuse grupi eesmärgiks oli kujutada maailma eri paiku ja rahvaste tavasid läbi muusika ja tantsu. Õpilased kasutasid loomeprotsessis taaskasutusmaterjalide ideed, maalides oma kunstiteosed vanade kirjutuslaudade sahtlitesse.

Sellel näitusel loodud tööd, mis hiljem jõulueelse kalendri kujunduseks said, inspireerivad kõiki rohkem mõtlema

maailma kultuuride mitmekesisusele. Lisaks leiab kalendrist kõik olulised Saku Gümnaasiumi sündmused ning palju muud põnevat.

Toeta laste silmakontrolli

Kalendrite müügiga toetatakse Saku valla laste silmakontrolli, kuid uuel aastal ka kuulmiskontrolli läbiviimist. Silmakontroll toimub igal aastal kolmandate klasside ja lasteadeade vanemate rühmade seas, kus hinnatakse umbes 400 lapse nägemisvõimet. Kahjuks tuleb igal aastal välja, et iga kuues laps vajab täiendavat kontrolli, mistõttu on silmakontrolli jätkuv läbiviimine lõviklubi jaoks äärmiselt oluline.

Laste kuulmiskontrolli teostatakse uuel

aastal esmakordselt, aidates kindlaks teha, kas mõni laps vajab kuulmisprobleemide jaoks professionaalset abi.

Kuidas sina saad head teha ja uue kalendriga kodu kaunistada?

Uued jõulukalendrid ei jää peitu vaid Saku Lõviklubi liikmete riulitele – neid jagatakse ka kogukonnaga. Jõululaulmine ja kalendrite heategevuslik müük toimus 17. detsembril Saku Selveri ees, 18. detsembril Saku Gümnaasiumi jõuluaktusel ja toimub veel 21. detsembril Saku valla jõulutelgi üritusel. Lõviklubi kutsub kõiki üles jälgima sotsiaalmeedia kontosid, sest sel aastal jagatakse tasuta kalendreid ka Facebooki sõprade seas.



2025. aasta kalendri esikaas.

Saku gümnaasiumi noor leiutaja sai märkimisväärse auhinna

Saku Sõnumid

29. novembril autasustati õpilasleiutajate riikliku konkursi parimaid. WIPO ja Patendiameti auhinna sai Saku Gümnaasiumi 1. klassi õpilane Johannes Amann töö eest „Valgustusega mehaanikukindad“.

Patendiosakonna peaseksperti Aare Abramsi sõnul on tegemist väga praktilise leiutisega, mis abistab kõiki, kes peavad pimedas mõlema käega töötama. „Sellega on saavutatud just see, mida peetakse leiutamise juures kõige olulisemaks – leiutis on uus, eristuv ja lahendab ära olulise tehnilise probleemi,“ ütles ta.

Konkursikomisjoni Tanel Liira arvates on laste leiutised aasta-aastalt sisukamaks muutunud. Leiutiste peamised teemad sel aastal olid turvalisus, ärevus, märkamine ja vaimne tervis.

Johannes Amann koos Patendiameti vanemeksperdi Reelika Joemaga. Foto: Mari-Epp Tirkkonen.



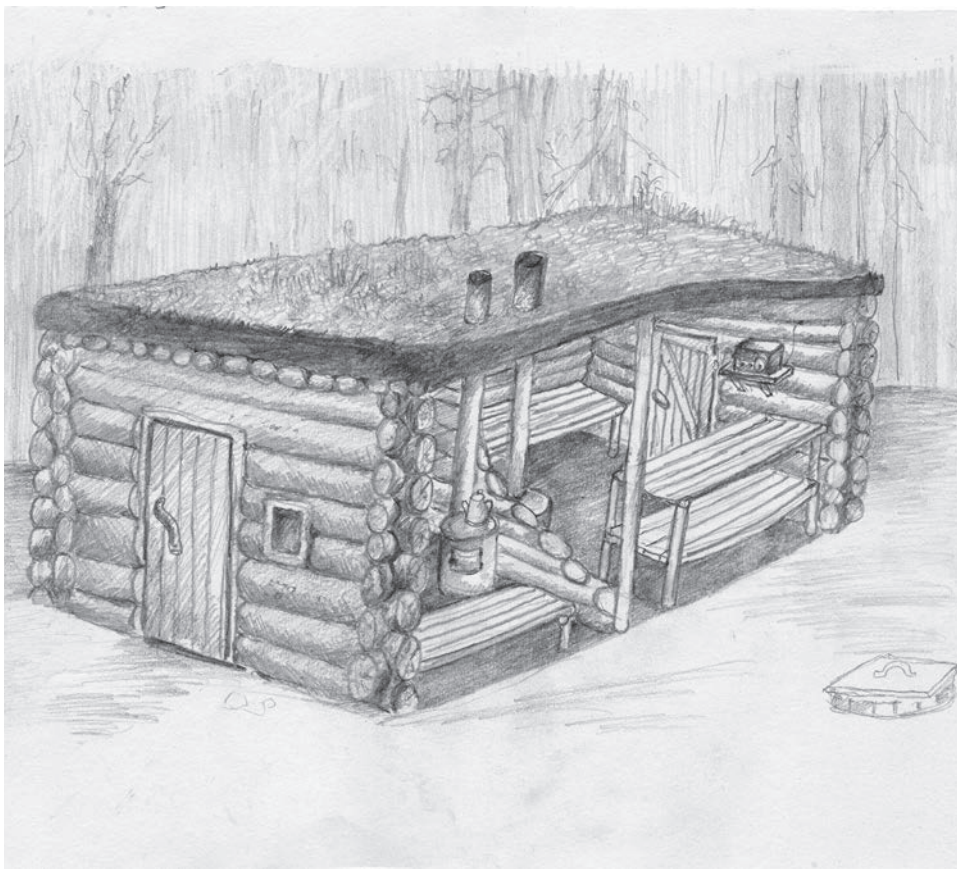
Elu kestab niikaua kui seda mäletatakse

ARDO NIINRE | MTÜ Ajategu

Mäletada võib mitut moodi: lähedaste või tuttavate hauale lilli viies ja kalmu korrastades, küünalt süüdates, kunagi koosoldud aegadele mõeldes. Mäletada võib ka inimesi ja tegusid, mis pole mäletaja kui isikuga seotud, vaid on jätnud jälje kohaliku kogukonna ellu. Viimasel juhul tuleb sageli puhuda selleks arhiivitoimikutelt tolm ja/või avada looduse poolt kustutatud jälgi. Antud juhul viimase sõja järgse punkri omi.

Just sellest tahaksingi rääkida! Käesoleva aasta aprillikuu viimasel nädalal leidsid kolm Kiili valla meest Marek Väljataga, Janno Rutopõld ja Risto Ader geoportaali reljeefkaarte uurides endise Tõdva valla Nabala külanõukogu Arusta küla territooriumilt metsavendade punkri. Praegu jääb see Saku valla Tagadi küla territooriumile. Leiust vaimustatuna käisime 28. aprillil punkrit üle vaatamas. Varje olemasolu kinnituseks leidsime ahju plekist kokku keeratud suitsutoru, ämbri ning padroneid. Järgnes Eesti Sõjamuuseumi inspeksioonireis tuntud sõjahaudade uurija **Arnold Undi** juhtimisel. Leidudele saime lisa padrunit ja söestunud viljaterade näol. 26. augustil oli aga punkri asukohta uurimas Põhja-Eesti Päästkeskuse pommirühm tagamaks, et peale punkri avalikustamist poleks ettevaatavalt ümbruses lõhkemata moona. Õnneks ei olnud. Leiulisana eelnevatele saime jalgratta sadula ja saksakeelsete kirjadega jalgratta kella, ahju tuharesti, 47 padrunit ja 43 padrunit hülssi ning umbes 0,3 liitriste klaaspudelitäie püssirohtu. Nii et arsenal missugune.

Arusta punkri olemasolust saime teada tuntud kodukandi uurija **Valdu Nellise** vahendusel (Facebookis „Kiili valla ajalugu“ artikkel „Mäe, Kiili valla inimesi Maarjamäe memoriaalil“. Ülesse laetud 14.12.2018). Artiklist saime teada, et 1951. aasta mais sai NKVD punkrist agendi „Mihkel“ läbi teada. Lahingtoimus 8. mail 1951. aastal. Koertejuht tappis **Johannes Mäe**, raskelt haavata sai **Martin Uljata**, kinni võeti **Voldemar Semiskar**, **Johanna Semiskar** ja **Elle Mätas**. Enne lahingut, juba 1950. aasta



Metsavendade punkri pliiatsjoonis. Selle tegi KGB kirjelduste järgi Ülo Udumäe.

juulis oli arreteeritud **Endel Mäe** ja pärast, sama aasta detsembris **Leopold Evardson**. Kõikide nimetatute, välja arvatud tapetud Johannes Mäe ja Patarei vanglas surnud Martin Uljata saatuseks oli tolle aja kohta tavaline 25 aastat parandustöö kolooniat ja lisaks viis aastat kõikide õiguste äravõtmist, mis tähendas asumisele jäämist kuni diktaator Stalini surmani, mil algas amnesteerimine ja vanglatest tagasitulek.

Punkrist saame päris täpse ülevaate KGB poolt 8. mail 1951. aastal koostatud aktist (ERAF 130SM. 1. 14482k.1 lk 13).

Punkri pikkus oli 8 m, laius 3 m, kõrgus 1,8 m. Punkri sees oli kaks tuba, milledest olid iseseisvad väljapääsud. Igas toas oli üks aken, katus oli kaldega (*otlogaja*) ja kaetud turbaga. Nii esimeses kui teises toas asusid malmahjud. Esimeses toas olid narid koos voodipesuga 3–4 inimesele ja raadiovastuvõtja, mille antenn oli veetud puudele. Teises toas olid narid koos voodipesuga kolmele isikule. Kolme meetri kaugusel punkrist asus kaev. 300–400 m eemal oli

samagonni aparaat kahe meski vaadiga. Samagonni ajamise asukoht oli maskeeritud pöösastega.

Metsavendadelt konfiskeeritud relvastusest räägib järgmine akt (ERAF 130SM.1.14482 k. 1 lk 9). Neilt võeti ära saksa vintpüss, kolm revolverit „Nagaan“, üks revolver „Smit“, üks väikesekaliibriline vintpüss, üks jahipüss, 150 saksa vintpüssi padrunit, 14 nagaani padrunit, soome puss, poolakordion ja detektorvastuvõtja.

Seega siis kõiki padroneid, kui arvestada pommirühma poolt avastatud 47 padrunit ja 43 padrunit hülssi, KGB ikkagi kätte ei saanud.

Mis saaks edasi? Kuna tegu on viimase kohaliku vastupanukoldega Eestit okupeerinud nõukogude võimule, siis on kõigiti loogiline selle avalikustamine ja tähistamine. See tähendaks punkri juurde viiva tee trimmerdamist, sihi sisseraiumist, kraavile purde ehitamist ja tutvustava stendi loomist. Sellega oleks üks tänu- ja auvõlg Eesti Vabariigi järjepidevuse eest seisnutele täidetud.

Sügisene talisuplus Männikul ja Saku meistrivõistlused võrkpallis

#sakuliigub projektijuht KRISTJAN PUUSTUSMAA

November möödus Saku vallas taas sportlikult ja põnevalt. Ühisüritustest väärivad tähelepanu talisuplus Männikul ja võrkpalli meistrivõistlused.

Talisupluse avapauk on tehtud

Sügisene talisuplus ei ole pelgalt külmas vees ujumine, vaid eluviis, mis parandab tervist ja enesetunnet. Novembris toimunud Männiku Sügissulps tõi kokku talisupluse harrastajaid ja algajaid, pakku- des võimalust üheskoos osa saada külmas vees ujumise värskendavast kogemusest. Lisaks suplemisele sai nautida sooja sauna ja kümblustünni, mis aitasid kehal taastuda ja lõõgastuda.

Meelde jääva sündmuse õnnestumiseks pakkusid oma tuge mitmed partnerid. Tänu sõnad lähivad renditynn.ee, saunatreiler.ee ja Saku Saunadele, kelle kvaliteetsed saunad löid suurepärase tingimused suplusjärgseks soojendamiseks ja lõõgastumiseks. Kõhutäie eest hoolitses Toidutöld, mis pakkus maitsvaid pitsasid. Ennetaja OÜ hoolitses professionaalselt turvalisuse eest, et kõik kulgeks rahulikult ja muretult.

Talisuplemine ei ole ainult individuaalne ala – see on võimalus sõpradega kokku tulla, emotsioone jagada ja üksteist toetada. Samuti ei pea see jääma ühe- kordseks tegevuseks. Eestis, kus leidub imelisi järvi, jõgesid ja mererandu, on sügis ideaalne aeg talisuplemisega alustamiseks. Mõõdukalt jahe temperatuur aitab kehal järk-järgult külma veega harjuda, muutes suplemise kättesaadavamaks nii algajatele kui ka kogenud entusiastidele.

Algajatel on soovitatav alustada ettevaatlikult. Esimesed suplused võiksid olla lühikesed, mitte üle ühe minuti ja hea oleks kanda libisemiskindlaid jalanõusid, et vältida vigastusi. Pärast külmas vees ujumist on oluline kiirelt riietuda ja keha soojendada kuuma joogi või saunaga.

Kogukonnavaim palliplatsil

Novembri lõpus toimusid Saku Valla Spordikeskuses Saku võrkpalli meistrivõistlused. Osales viis naiste- ja kaheksa



Foto: Inga Mattiesen

meestetiimi. Nii kogenud võistlusmängijad kui ka innukad harrastajad said võimaluse proovida oma oskusi ja nautida sõbralikku konkurentsi. Lisaks sportlikele saavutustele oli sündmuse eesmärk propageerida meeskonnavaimu, edendada tervislikke eluviise ja inspireerida noori sportlasi. Pealtvaatajatele pakkusime lisaks spordielamusele võimaluse osaleda lõbusas rahvamängus „Täpsusservimine päevajuhi pihta“, mis tõi palju nalja ja pingelisi hetki.

Saku võrkpalli meistrivõistlused ei oleks võimalikud ilma pühendunud partnerite ja toetajate abita. Suured tänusõnad Saku Võrgutajatele, kes kaaskorraldajatena tagasid, et iga detail oleks paigas. Auhinnalaua eest hoolitsesid **Saku Õlletehas, Kommipomm,**

Eesti Pagar, Gustav, Leibur ja Mamma (Saarioinen).

Ühtne kogukond ja tulevik

Nii sügisene talisuplus kui ka Saku võrkpalli meistrivõistlused tõestasid, et spordi- ja vabaajasündmused on olulised. Tänu osalejatele, toetajatele ja korraldajatele on need midagi enam kui ühekordne sündmus – need on traditsioonid, mis toovad inimesi kokku ja loovad kestvaid mälestusi.

Jääme ootama järgmisi kordi, kus saame taas kogeda spordi ja kogukonna ühendavat jõudu, olgu selleks siis värskendav sukeldumine külma vette või pingeline pallilahing. Täname kõiki, kes panustasid ja inspireerisid – kohtume järgmisel korral!



Foto: Kristjan Puustusmaa

Võrkpalli meistrivõistluse tulemused ja kogukonna tunnustus

Naised

1. koht Kullakesed
2. koht Pugejad
3. koht Must Mamba
4. koht Infraroad
5. koht Kalaranna

Mehed

1. koht URU
2. koht Gym&Tonic
3. koht VK Rätik
4. koht Saku NEP klassik
5. koht Ässad
6. koht Saku Segased

7. koht Saku NEP vaba
8. koht Saku VMS

Eriauhinnaga tunnustati Kaur Lohki, kelle pühendumus

kogukonnale ja panus vabatahtlikuna on eeskujuks paljudele. Tema pere osalus ja tugi näitavad, kuidas ühtsus ja kaasaamine muudavad kogukonna tugevamaks.

Saku Valla Spordikeskus ja #sakuliigub tänab!

Saku Valla Spordikeskuse liikumisprojekt „Saku vald liigub“ pälvis kõrge tunnustuse – **Harjumaa Aasta Tervisetegu 2024 tiitli**. See auhind, mida annavad välja Harjumaa Omavalitsuste Liit (HOL) ja Harjumaa Tervisenõukogu, tunnustab tegevusi ja ettevõtmisi, mis toetavad nii vaimset kui füüsilist tervist. Tiitli eesmärk on tõsta esile algatusi, mis on loonud kogukonnas terviseteadlikkust ja parandanud elukvaliteeti, pakudes paremaid võimalusi liikumiseks, tervisekäitumise parandamiseks ja riskide vähendamiseks.

„Saku vald liigub“ on rohkem kui lihtsalt spordiprojekt – see on olnud inspiratsiooniallikas, kogukonda liitev jõud ja eeskuju, terviselikumise igapäevaelu kvaliteedimärk. See tiitel kuulub kõigile, kes oma panuse andsid.

Täname südamest kõiki, kes aitasid edu saavutada!

Saku Valla Spordikeskus avaldab siirast tänu ka meie suurepärasele koostööpartneritele ja toetajatele:

Saku Võrgutajad, Saku Korvpalliklubi, JJ-Street Saku, Erkki Vähi, Maile



HOL tegevusdirektor Andre Sepp, Saku Vald Liigub projektijuht Kristjan Puustusmaa ja HOL rahvatervise nõunik Tiina Tõemets.

Foto: Peeter Hütt

Mangusson ja Sparta spordiklubi vabatahtlikud, Kelli Pöder, Kasemetsa külaselts, Porter Racing, MTÜ Nelja Küla Reheküün, Küla villa, Toomas Pannal, Anu Neemelo, Vedrukepid.ee,

Jana Tiitus, Karmel Virkus, Eva-Lena Raenok, Sven Valdmaa, perekond Lohk ja Annus, Spordipealinn Tallinn projektijuht Robert Peets, Kiili valla spordijuht Toomas Ellmann, Martin Vällik, Annely-Thea Häggblom, perekond Viiraja, Saku Lions Klubi, FitSphere, 360 kraadi, Saku Valla Kultuurikeskus, Saku Valla Noortekeskus, Saku Valla Raamatukogu, Saku Vallavalitsus, Saku Gümnaasium, Kurtina Kool, Kajamaa Kool ja loomulikult Saku Õlletehas, kes on olnud oma värskendavate jookidega meie ürituste suurtoetaja.

„Saku vald liigub“ on meeskonnatöö. Iga inimene, kes osales, toetas või jagas oma ideid ja ressursse, on projekti edule kaasa aidanud. See tiitel kuulub meie kogukonnale, kes on näidanud, et koos suudame luua liikuvama ja õnnelikuma elukeskkonna. Oleme uhked ja tänulikud, et Saku vallas hoolitakse inimeste heaolust ja väärtustatakse tervislikke eluviise. Koos liigume edasi ja hoiame liikumisindu kõrgel 2025. aastal!

Tänuhikult, Teie Saku Valla Spordikeskus

Toimekas hooaeg Saku Korvpalliklubis

Saku Korvpalliklubi

Saku Korvpalliklubi hooaeg on möödunud toimekalt. Lisaks Saku Gümnaasiumi võistkondade tublile esinemisele Harjuma koolide meistrivõistlustel on Saku Korvpalliklubi osalenud aktiivselt Eesti meistrivõistlustel.

Klubi on Eesti meistrivõistlustel esindatud pea kõikides vanuseklassides. Kõige nooremad poisid ja tüdrukud mängivad makro sarjas, kus eesmärk on laste mängurõõm.

Tüdrukute treener on Eliise Pajumets, kelle juhendatav U14 võistkond on 2. divisjoni turniiritabelis 6. kohal ühe võidu ja nelja kaotusega.

Meie U12 vanuseklassi tüdrukud osalevad Väikeste Klubide Karikal, kus neil on kirjas kaks võitu ja üks kaotus.

Poiste minikorvpalli sarjas mängime 2. divisjonis, kus asume hetkel 5. kohal (2013 ja hiljem sündinud). Poiste U13 sarjas mängime samuti 2. divisjonis ning ka seal oleme kolme võidu ja ühe kaotusega 5. kohal (2012 ja hiljem sündinud).

PU14 hooaeg läheb samuti võideldes 2. divisjonis, kus kahe võidu ja kolme kaotusega oleme hetkel 6. kohal (2011 ja hiljem sündinud). Viimaseid nimetatud võistkondi juhendavad treenerid Jaanus Liivak ja Kert Kukk.

PU16 vanuseklass mängib sellel hooajal 3. divisjonis ning hetkel on tabelis kolm võitu ja üks kaotus ning 5. koht (2009 ja hiljem sündinud, treener Märt Raam). Kõige vanem noorte meistrivõistluste vanuseklass, kus osaleme, on poiste U19. Mängime nendega 2. divisjonis ning asume tabelis 7. kohal ühe võidu ja kuue



Rünnakul Hans Jakob Villemsoo.

Fotod: Saku Korvpalliklubi

kaotusega (2006 ja hiljem sündinud, treener Jaanus Liivak).

Täpsem info kõikide mängude ja tabeliseisude kohta on Eesti Korvpalliliidu kodulehel: www.basket.ee.

Esindusvõistkond

Sel hooajal mängib Saku Korvpalliklubi esindusvõistkond Optibet Rahvaliigas. Põhiturniir lõppes viie võidu ja kolme kaotusega, mis paigutas meid oma alagrupis 4. kohale (treener Jaanus Liivak). Võistlussüsteem näeb ette, et alagrupi esimene kuni kolmas koht jäävad edasi mängima esimesse divisjoni ning neljanda kuni kuuenda koha meeskonnad mängivad teises divisjonis.

Täname abilis!

Oleme siiralt tänulikud kõikidele lastevanematele, kes aitavad transportiga ning käivad alati võistlustel oma lastele kaasa elamas. Suur tänu ka Saku Õlletehasele, kes annab alati

mängudele vett, sest vedeliku tarbimine on tähtis. Aitäh toetuse eest ettevõtetele Melian Grupp OÜ, Saku Autokeskus ja Willenbrock Baltic OÜ!

Tulge trenni!

Korvpall on lõbus mäng ja sobib hästi esimeseks spordialaks.

See arendab nii füüsilist vastupidavust, kiirust ja koordineerimist kui ka meeskonnatööd ja strateegilist mõtlemist. Seega **ootame oma trennidesse 1. klassi poisse ja tüdrukuid**. Trennid toimuvad esmaspäeval, kolmapäeval ja reedel kell 13.30–14.30

Saku Valla Spordikeskuse uues majas (treener Kert Kukk). Samuti **ootame uusi õpilasi teiste gruppide trennidesse**, sest alustada ei ole kunagi hilja.

Lisainfo: www.sakukk.ee



U14 tüdrukute võistkond.



Saku Gümnaasiumi 6.-7. klasside tiim saavutas Harjuma koolidevahelistel meistrivõistlustel teise koha.

SAKU LIIGUB
VALD

22.12.2024
MÄNGUD ALATES KELL 10.00

3X3 VÕISTLUS
JÕULUKORVPALL

VÕISTKONNA OSALEMISTASU 15 €
SAKU VALLA ELANIKELE TASUTA

REGISTREERIMINE

2014 / 2015 2009 JA
2012 / 2013 TÄISKASVANUD
2010 / 2011

vaata www.sakuvallakalender.ee

SAKU LIIGUB
VALD

SAKU SUUSAM
SUUSARENT & SUUSAHOOLDUS

Suusatamise algõpe
alates 7. jaanuar 2025
Teisipäeviti kl 18.15

Kogunemine Saku Suusamaja ees kl 18.00

JUHENDAJA KARMEL VIRKUS
LISAINFO 5661 0514 SAKULIIGUB@SAKUVALD.EE

Trennitasu 2 € / kord Suusavarustuse rent
Tasuda saab SULARAHAS 3 € TÄISKASVANU
või KAARDIGA 1 € LAPS

vaata lisa www.sakuvallakalender.ee

SAKU LIIGUB
VALD

#SAKULIIGUB
TAGASISIDEKÜSITLUS

Jaga oma kogemust meiega:



sakuvallasportdikeskus.ee

SAKU LIIGUB
VALD

LIITU MEIEGA





Oleme nüüd ka Tiktokis!
<https://www.tiktok.com/@sakuliigub>

Tulime siia, et olla noortele lähemal.
Postitame #sakuliigub ürituste reklaame ja live-ülekandeid.



Leia uus püsisuhe Sakus

Kui otsid kindlat püsipartnerit, vali uus või kasutatud auto lehelt autoportaal.ee. Vahet pole, kas asud Sakus või Suluperes.



denim dream keskus



Dream Cafe on ideaalne koht lõunasöögiks, perega ajaveetmiseks või sõpradega kokteilide nautimiseks.

Lõunapakkumised on saadaval esmaspäevast reedeni 11:00-15:00

Tutvu lähemalt:



BALTIKUMI SUURIM
DENIM DREAM OUTLET

**KOGU tootevalik
kuni -90% soodsam**

OLEME AVATUD IGA PÄEV
10:00-20:00

Ostlema:



Maile Beautys saad nautida erinevaid iluteenuseid nagu juuksur, maniküür, pediküür, massaaž, jumestus, kulmude ja ripsmete hooldused, näo- hoolitsused, EMS lihastoonimine. Müügil on ka ilutooted.

Tutvu lähemalt:



ASUME PÄRNU MNT 505, LAAGRI



1 Pulmatelk

ILU KESET LOODUST

- Täiesti ainulaadse ja kordumatu ruumi loomise võimalus
- Privaatse peopaiga asukoha valik on piiramatu
- Purjeriidest telgi valgusküllane ja õhuline atmosfäär
- Õrnad valgusketid ja projektorite nutikas värvilahendus

www.1pulmatelk.ee



Sakulava

UUS!

AVAME UKSED
suvekontsertide sarjaga

KAJA

juuli - august 2025

www.sakulava.ee



Küla Villa

Häid pühi!

IGAL SUVEL!



NOORTELAAGER

TOIMUB
15.-19. JUUNI 2025

www.kylavilla.ee

glamping Telgirent

Aitame teie sündmused
meeldejäävaks teha!



www.glampingtelgirent.ee

Kuhu minna

- ▶ 21.12 kell 13.30–19 Kogupere Jõulutelk – jõululaat, jõuluvana, Noorkuu kontsert, Saku Valla Kultuurikeskuses.
- ▶ 22.12 kell 10 Saku 3×3 Jõulukorvpall 2024, Saku Valla Spordikeskus.
- ▶ 28.12 kell 19.30 Aastavahetuse ekstaatiline tants, DJ Rain Tunger, Saku mõisas.
- ▶ 28.12 kell 20 Kiisa Aastalõpupidu. Tantsuks mängib Tanja Mihhailova koos oma bändiga, õhtut juhib Andres Torm. Kiisa Vabaajakeskuses. Välja müüdnud.
- ▶ 29.12 kell 19 Johan Randvere klaverikontsert „Aasta ilusaim aeg“, Saku mõisas.
- ▶ 30.12 kell 18.15 Merle Palmiste monotükk „On kuritegu mitte armastada šampanjat“, Saku mõisas.
- ▶ 31.12 kell 19 Aastalõpupidu Saku Pruulikoja Pubis.
- ▶ 4.01 kell 10–15 Mala punumise töötuba Mandala ILU stuudios, Teaduse 13, Saku.
- ▶ 15.01 kell 10 Beebivanemate õpiamps: 0–1,5-aastase lapse kõne arengu toetamine kodus, Lasteaed Terake Pargi majas.
- ▶ 16.01 kell 18.20 Tiina Saar-Veelmaa loeng „Enesemüümise kunst“, Saku Vallaraamatukogus.
- ▶ 18.01 kell 12 Piip ja Tuut teater „SPAGHETTI“, Saku Valla Kultuurikeskuses.
- ▶ 31.01 kell 19 Kinoteatri stand-up õhtu „Vaimne tervis on nagu porgand“, Saku Valla Kultuurikeskuses.

Üritused eakatele

- ▶ 18.01 kell 11 Pensionäride ühenduse Elukaar koosviibimine. Oodatud on ka uued liikmed kõikidest Saku valla küladest. Teaduse 1, Saku, suures saalis.
- ▶ 27.01 kell 11 Saku Diabeetikute Seltsi korraldatud koolituspäev, kus võivad osaleda kõik huvilised. Mälutreening

Anu Jonuksiga. Kohtumine üllatuskülastusega. Teaduse 1, Saku, suures saalis.

Regulaarselt toimuvad

- ▶ Tervisevõimlemine igal esmaspäeval ja kolmapäeval kell 18.15 Saku Gümnaasiumi algklasside maja võimlas. Täpsem info: Lemmi Oro, lemmi.oro@sakuvald.ee.
- ▶ Üks kord kuus, iga kuu teisel laupäeval, kell 9 vesivõimlemine eakatele Saku Valla Spordikeskuses. Järgmine kord 11. jaanuaril.
- ▶ Kohviklubi igal teisipäeval ja neljapäeval kell 10 Saku Päevakeskuses.
- ▶ Saku Päevakeskuse lauluklubi igal teisipäeval kell 11 Saku Valla Kultuurikeskuse ruumis 111.
- ▶ Päevakeskuse korraldatud tervisevõimlemine esmaspäev, kolmapäev ja reede kell 9.30–11.00 Saku Valla Kultuurikeskuses, ruumis 111.
- ▶ Mehised lauamängud igal kolmapäeval kell 12.30 Saku Päevakeskuses.
- ▶ Kudumisklubi kolmapäeviti kell 16 Saku Päevakeskuses.

Rohkem infot koolituste, ringide, ühenduste ja teenuste kohta www.sakuvald.ee/eakatele

Ootme oma ridadesse
uusi
vabatahtlikke!



facebook.com/sakupriitahklikud

Kinnisvara müük:
kogenud käed,
südamlilik teenindus!
Sinu kodu hinna
määramine ja müügieelne
konsultatsioon
TASUTA!

Andriana Lomakina

ANDRIANA.LOMAKINA@GMAIL.COM

+372 5665 9948

Usaldatuim kinnisvaraettevõtte Eestis
Üle 500 edukat tehingu

UUSMAA | PLUS

Meid kliendid soovivad



Kregleni tall võtab vastu uusi õpilasi ratsakooli!

Oodatud on algajad ja edasijõudnud, lapsed ja täiskasvanud.

Vaata lisa www.kregleni.ee ja registreeri ennast Sulle sobiva treeneri tundi.

Lisainfo: ratsu@kregleni.ee, tel: 53 411 797, sõnniku müük tel: 53 334 401

MIS JUHTUS

► 18. novembril kell 13.07 teavitati härekeskust, et Kurtna külas Keskuse teel on ohtvalt suitsu. Kohila päästjad sõitsid kohale ja nägid, et maja taga võsas tehakse suurt lõket, kus sees ka ehitusprügi. Lõkke ääres polnud kedagi. Päästjad kustutasid lõkke veega.

► 24. novembril kell 13.45 sai härekeskus teate, et Saku alevikus Tallinn-Saku-Laagri teelt on auto välja sõitnud ja jäänud lebama katusele. Autos oli kinni kaks inimest. Möödujad peatusid ja aitasid kannatanud välja. Keila päästjad andsid mõlemale esmaabi kuni kiirabi saabumiseni.

► 4. detsembril kell 10.37 sai härekeskus teate, et Roobuka külas Ristikheina teel põleb ühekordne elumaja. Tuli oli alguse saanud kamina kohalt ja levinud katuse alla. Sündmus likvideeriti kell 12.54. Majarahvas viga ei saanud. Tulekahju tekkepõhjus on seotud ehitusliku puudusega. Nimelt oli plekist korstnatoru viidud läbi puitkonstruktsiooni. Küttes läks toru kuumaks ning süütas ümbritseva laudise.

► 4. detsembril kell 18.36 anti härekeskusele teada, et Kajamaa külas Sootee ääres näeb teataja kaugelt leeki ning suitsu. Selgus, et kinnistu omanik lammutas oma maja ja oli põlema pannud alles jäänud katuse. Tulekahju likvideeriti kell 19.38ks.

► 6. detsembril kell 17.43 teavitati härekeskust, et Männiku külas Tallinna ringteel on auto sõitnud teepiiridesse. Kahe reisijaga tegeles kohapeal kiirabi. Sae vabatahtlikud päästjad ühendasid lahti masina akujuhtmed ja vintsisid sõiduki autotee vabastamiseks teepervele.

DETSEMBER-JAANUAR
EELK SAKU TOOMASE KOGUDUSES

P	22.12	kell 11	Neljanda advendi jumalateenistus. Leeripüha. Lastekirik/juuniorid
T	24.12	kell 11	Jõululaupäeva perejumalateenistus
T	24.12	kell 15	Jõuluõhtu jumalateenistus
K	25.12	kell 11	Esimese jõulupüha jumalateenistus
N	26.12	kell 11	Teise jõulupüha jumalateenistus
P	29.12	kell 11	Jõuluaja esimese pühapäeva jumalateenistus
E	30.12	kell 9	Hommikupalvus Taize lauludega
T	31.12	kell 9	Hommikupalvus Taize lauludega
T	31.12	kell 23	Kesköö palvus rahu eest maailmas Taize lauludega
T	31.12	kell 24	Rahvaste pidu
K	01.01	kell 11	Uusaasta jumalateenistus
P	05.01	kell 11	Kolmekuningapäeva perejumalateenistus koos JUHHEI kooriga
N	09.01	kell 18	Osadusgrupp Rooma kirjaga
P	12.01	kell 11	Jumalateenistus ja lastekirik/juuniorid
L	18.01	kell 18	Noorteõhtu
P	19.01	kell 11	Jumalateenistus ja lastekirik
N	23.01	kell 18	Osadusgrupp Rooma kirjaga

* ÜLISTUSVÕIMLEMINE esmaspäeviti kell 18. Sissepääs kiriku küljeuksest.

* BEEBILAUL teisipäeviti kell 10.30 (0–2-aastastele). Info ja registreerimine ave.molster@eelk.ee

* VASTUVÕTT koguduse kantseleis ja avatud kirik T 10–12 ja N 16–18

* RISTIMISTE, MATUSTE, LAULATUSTE ja muude kiriklike talituste kohta võtke palun ühendust.

Koguduse õpetaja Magne Mølster, tel 5919 7802 / magne.molster@eelk.ee

Koguduse abiõpetaja Ariel Süvari, tel 551 5716 / ariel.suvari@eelk.ee

Saku Toomase kirik, Küütsu 2, Saku alevik

MÄLESTAME LAHKUNUID

TEET LAUL
ALAR-JANAR IVASK
ILME ÕUNAPUU
SILVI LUIG
RUTH SÜLD



Avaldame sügavat kaastunnet kalli ema, vanaema ja vanavanaema

ILME ÕUNAPUU

lahkumise puhul.
Perekonnad Saks ja Seppo

Mälestame head kolleegi

RUTH SÜLDI

Avaldame kaastunnet kõikidele lähedastele.

Saku Vallavalitsus

Südamlik kaastunne Sirje Öunroosile armsa

VÄIMEHE

kaotuse puhul.

Naabrid Pärna tänavalt

Avaldame sügavat kaastunnet Ingele, Ragnarile ja Henrikule peregeda kalli abikaasa, isa ja vanaisa

PEETER EHATAMME

lahkumise puhul.

Küllikki, Riin, Rannar peregeda.

Minnes võtab ta lambist tule ja süütab taevasse tähe.

Armsad Inge, Henrik ja Hermes!

Avaldame kaastunnet abikaasa, isa ja vanaisa

PEETER EHATAMME

lahkumise puhul.

Kullerkupu pere

Saku Keskkooli III lennu klassikaaslased mälestavad kallist

ŽANNA-PIRET EEKI

Avaldame südamlikku kaastunnet perele ja lähedastele.

Lp Vello Luig

Südamlik kaastunne abikaasa

SILVI LUIGI

kaotuse puhul.

Teaduse 10 majanaabrid

Vaikselt sulgus eluraamat, aga mälestused jäävad.

Teatame kurbusega, et meie seast on lahkunud kallis poeg

ALAR-JANAR IVASK

01.04.1986–01.12.2024

Leinavad omaksed

Üks hingelind läks äkki igavikku – nii palju kauneid mälestusi jättis minevikku...

Sügav kaastunne Elile ja Mihklile kalli poja

ALAR-JANAR IVASKI

kaotuse puhul.

OÜ Rocco

Avaldame sügavat kaastunnet Mihkel Ivaskile perega kalli

ALAR-JANAR IVASKI

surma puhul.

Saku Maja

Südamlik kaastunne Elile ja Mihklile kalli poja

ALAR-JANARI

kaotuse puhul.

Marianne ja Kairi perega

Mälestame ja avaldame kaastunnet

ALAR-JANAR IVASKI

surma puhul.

Jakdisain

On ääretult valus, aga seda ei muuda ja kuidas ka paluks sa tagasi tulla ei suuda.

Südamlik kaastunne Ingele poegadega kalli abikaasa ja isa

PEETER EHATAMME

kaotuse puhul.

Juubelitammede tee 10 naabrid

LAAGRI KÜTTELADU



**PUITBRIKETT
JA
PELLET**

[WWW.KYTAME.COM](http://www.kytame.com)



**TERMOHAAB
(KAUPÕLEV)
1040KG/ALUS**



**KASK;
KUUSK+MÄND;
SAAR (TUME)
960KG/ALUS**



**PELLET 6/8MM
975KG/ALUS**

**INFO JA TELLIMINE
504 0304
[INFO@KYTAME.COM](mailto:info@kytame.com)**

ARVUTIABI

52 55 363



**- SAKU
- SAUE
- LAAGRI**

[WWW.SECCAM.EU](http://www.seccam.eu)



SakuEhitus

- Eramu, korteri ning äripindade ehitustööd
- Tänav ja äärekivide paigaldus
- Haljastustööd
- Piirdeaedade ehitus
- Teede- ja platside ehitus

Kontakt: 58 439 879, info@sakuehitus.ee, www.sakuehitus.ee



AUTOKOOLI INFOTUND SAKU VALLA KULTUURIKESKUSES

27. DETSEMBRIL KELL 16.30, RUUM NR. 221

TULE KUULAMA

Saku õpilastele: 6 ESIMEST SÕIDUTUNDI SAKUS!

- SÕIDUTUNNID EKSAMI AUTOGA
- B- ja A KATEGOORIA
- TEOORIA E-ÕPE

RIIKLIK SÕIDUEKSAM RAPLAS!

Rapla, Tallinn
www.airetammikautokool.ee
53486943






Saku vald kutsub Teid

BEEBIVANEMATE ÕPIAMPSUDELE

15. jaanuaril 2025 kell 10.00–11.30
räägib logopeed Liis Themas

**0–1,5-aastase lapse kõne arengu
toetamisest kodus**

Õpiampsud on tasuta,
toimuvad kord kuus jaanuar–märts 2025
Saku Lasteaia Terake Pargi majas Pargi 27, Saku

**Registreeru www.sakuvallakalender.ee
Kohtade arv on piiratud!**



tule koos beebiga!






**UJULA JA JÕUSAALI LAHTIOLEKUAJAD
JÕULUDE JA AASTAVAHETUSE PERIOODIL**

AVATUD

23. DETSEMBER KL. 6.30 - 19.00

27. - 30. DETSEMBER TAVAAEGADEL

31. DETSEMBER KL. 6.30 - 19.00

SULETUD

24. - 26. DETSEMBER

1. JAANUAR 2025

**UUE SPORDIKESKUSE LAHTIOLEKUAJAD
JÕULUDE JA AASTAVAHETUSE PERIOODIL**

AVATUD

23. DETSEMBER KL. 10.00 - 19.00

27. - 30. DETSEMBER KL. 10.00 - 22.00

31. DETSEMBER KL. 10.00 - 19.00

SULETUD

24. - 26. DETSEMBER

1. JAANUAR 2025



ML Finance

Raamatupidamisteenused /
Konsultatsioon ja maksunõustamine /
Palga- ja personaliarvestus /

"Korrektne raamatupidamine on ettevõtte edu alus.
Pidev ülevaade raha-asjadest näitab ettevõtte tegelikku
finantsolukorda ning aitab teha järgnevaid plaane ja otsuseid."

**Soovid, et su
raamatupidamine
oleks LIHTNE
ja MURETU?**

Oleme ABIKS!

Kasutame tänapäevased lahendusi, milleks on paberivaba raamatupidamine ja pilvetarkvara.

Meie juurest leiad sobiva lahenduse:

- Raamatupidamine vastavalt sinu ettevõtte vajadustele
- Raamatupidamisalane konsultatsioon ja maksunõustamine
- Konsultatsioon alustavale ettevõtjale
- Palga- ja personaliarvestuse teenused

**Võta ühendust
või tule
konsultatsioonile!**



www.mlfinance.ee
+372 53 434 072

Asume Sakus,
Üksnurme tee 8 III korrus.



SAKU VALD
Läbi rohelise akna

Saku Vallavalitsus võtab Kurtna Kooli tööle KORISTAJA-PESULAOPIDAJA

Sinu ülesanneteks on

- Kurtna Kooli siseruumide puhastamine
- basseini ja selle abiruumide korrashoid
- lasteaias pesulao haldamine

Sinult ootame

- kohusetundlikkust ja usaldusväärsust
- vajadusel kolleegide (koristaja, administraator) asendamist

Pakume Sulle

- tööaega E–R kella 8–17
- stabiilset tööd
- tasustatud energiapäevi ja haigushüvitist alates esimesest päevast
- tervise edendamise kulude hüvitamist
- väljaõpet ja mentorlust
- töötasu 886 eurot

Kandideerimiseks saada palun oma CV hiljemalt **1.01.2025** läbi CV-Keskuse või saku@sakuvald.ee
Töö sisu kohta annab lisainfot haldusspetsialist Rain Oksaar, 5199 4888 või rain.oksaar@sakuvald.ee
Tööle asumine esimesel võimalusel



Saku Gümnaasium on roheluses paiknev aktiivne kogukonnakool. Siin kujundatakse mõtestatud õpiteekonda, toetatakse õpilase uudishimu ja õpirõõmu ning arendatakse oskust õppida, sihte seada ja julgust katsetada.

OOTAME KOOLIPERE LIIKMEKS

inglise keele õpetajat
eripedagoogi
eriklassi klassiõpetajat
logopeedi

Saku Gümnaasiumis ootavad Sind:

- sõbralik ja pühendunud koolipere
- mentori tugi sisseelamise toetamisel
- koolitused ja enesetäiendamise võimalused
- huvitav ja vaheldusrikas töö
- sõidukompensatsioon kuni 120 € kuus
- tervisekompensatsioon 100 € kvartalis

Sobival kandidaadil on:

- kvalifikatsioon omandatud või omandamisel
- omane süsteemsus ja lahendusmeelsus
- osakus iseseisvalt töötada ja koostööd teha
- positiivne ellusuhtumine
- kohusetundlikkus ja hea suhtlemisoskus
- arengule keskenduv mõtteviis

Saku Gümnaasiumis on töötajate jaoks olemas sõbralikud kolleegid ja toetav juhtkond. Üle kõige väärtustame koostööd, usaldust ja mitmekesisust, lisaks tunneme rõõmu andekatest õpilastest ja põnevatest projektidest, mis tööelu rikastavad.

Kandideerimiseks saada oma CV, motivatsioonikiri või -video ja kvalifikatsiooni tõendavad dokumendid aadressile kool@saku.edu.ee.
Konkursid kestavad kuni sobivate kandidaadide leidmiseni.



SAKU VALD
Läbi rohelise akna

Saku Vallavalitsus võtab keskkööki tööle KOKA

**Kui Sulle meeldib süüa teha, oled kohusetundlik ja hea
maitsemeelne, siis tule ja pane Saku valla laste silmad särama!**

Sinu ülesanneteks on

- maitsva ja tervisliku toidu valmistamine vastavalt menüüle ja retseptile
- valmistatud toidu koguse ja kvaliteedi eest vastutamine
- toiduainete tellimine, kauba vastuvõtt ja ladustamine
- menüüde koostamise osalemine
- inventuuride läbiviimine
- puhtuse ja korra tagamine köögis

Sinult ootame

- töökogemust kokana
- oskust planeerida aja- ja tööprotsesse
- head meeskonnatöö oskust
- toiduhügieenialaseid teadmisi

Pakume Sulle

- kaasaegseid töitingimusi keskköökis, mis asub Saku Päikesekillu Lasteaias
- stabiilset tööd ja väärilist palka
- võimalust puhata suvel, tasustatud energiapäevi ja haigushüvitist alates esimesest päevast
- tervise edendamise kulude hüvitamist ning lõunatoitu soodustust
- sõbralikku kollektiivi ja meeleolukaid ühisüritusi

Kandideerimiseks saada palun oma CV hiljemalt **30.12.2024** läbi CV-Keskuse või saku@sakuvald.ee

Töö sisu kohta annab lisainfot toitlustusteenistuse juht Anu Ruukholm, 5199 9787 või anu.ruukholm@sakuvald.ee
Tööle asumine esimesel võimalusel

Kuulutused

- ▶ Ostan kokku autosid. Sobivad igas seisukorras. Autode arvelt kustutamine. Järgi tulemine puksiiriga. Telefon 5345 1955, e-mail autosober@gmail.com. Kuulutus ei aegu.
- ▶ Kogenud puuhooldajad teostavad ohtlike puude raiet ja puude hooldusloikust. Teostame puude tervisliku seisundi hindamist. SOODSAD HINNAD. Tel 522 0321, www.arbormen.ee.
- ▶ Väljaõppinud puulangetajad loikavad parima hinnaga ohtlikke puid, teeme puude hooldusloikust. Puude üldseisundi hindamine ja konsultatsioon on tasuta. Tel 513 3458, info@ohtlikpuu.ee, www.ohtlikpuu.ee.
- ▶ Müüa toored ja kuivad küttepuud – lepp, sanglepp, kask. Metsakuiv okaspuu. Kogus alates 7 rm, transport hinna sees. Lisainfo ja tellimine tel 5551 8498.
- ▶ Müüa soodsa hinnaga puitbrikett kandiline RUF, premium pellet 6 ja 8mm, kuivad kaminapuud ja kütteklotsid, transpordi võimalus, tel 517 0257.
- ▶ Kõitelt puude hooldus, kujundus või langetus, puude sidumine, hekkide pügamine, ohtlike puude raie, kändude freesimine, viljapuude hooldus, puude istutus – töid teostab litsenseeritud arborist. Võta ühendust ja vaatame üle. Tel 525 1330 marek@mww.ee
- ▶ Ostan kasutuseta jäänud seisva sõiduki. Sõiduauto, maastur, kaubik. Võib olla rikkega. Oodatud pakkumised ka nädalavahetusel. Võtan arvelt maha. Järele tulen puksiiriga. Kohapeal kiire tehing ja vormistamine. Tel 5365 4085, skampus@online.ee.
- ▶ Ohtlike puude langetamine, hekilõikus, võsalõikus. Tel 5373 5212.
- ▶ KÜTTEPUUD Müüa toored-kuivad küttepuud segalehtpuu, sanglepp. Võrgus 40L kuiv lepp/kask. Võrgus halujäägid (5-25 cm). Tel 504 2707.
- ▶ Eesti talukartuli ja köögivilja kojuvedu. Kartulid Gala ja Laura, porgand, sibul. Tel 5834 6809.
- ▶ Pakume osalise ajaga tööd MÜÜJALE Saku kalakioskis. Töö sobib nii tegusale pensionäriks kui ka lisatööna. Väljaõpe kohapeal. Küsimustele saab vastuse tel 502 9385.
- ▶ Projekteerimine. Ehitusluba. Auditid. Kasutusluba. Abi ehitisregistriks. Abi hoonete seadustamisel. Helista 5656 2894. Kirjuta majapaberid@gmail.com
- ▶ Soovin osta kahekohalise garaaži. Tel 5848 1106.
- ▶ Eramute ja korter-majade fassaadide rekonstrueerimine, soojustamine, krohvimine, pesemine, värvimine ja üldehitustööd. Tel 56474077, info@europlaster.ee
- ▶ Käsitöölisele-õmblejale anda riidest, lõikelehti, vardaid, heegelnõelu. Odavalt. Tel 5815 4620, Laine.
- ▶ Treppide, akende ja uste valmistamine. Tel 5698 6348.
- ▶ Olen olemas teile ehitus-, paigaldus-, viimistlus-, elektri-, puu-, sanitaar- ja traktoritöödega. Tasu kokkuleppel. Ants Närep, 5883 9410, ants.narep@gmail.com.
- ▶ Pakun pikemaks ajaks üürile kanaliga ja elektriga garaaži, 20m², Staadioni 9, Saku, 75 eur/kuu, elekter hinnas. Naabriboksiga seina pole, naaber hoiab sees mõningaid asju ja käib harva. Huvi korral saab garaaži osta. Jelena, tel 5668 3539.



MEISTERVIIMISTLUS^{ee}

**VANNITUBAde
ehitus ja remont**
100% tervikliku lahendusena



vannitoaremont.eu
tel 5620 8888
info@meisterviimistlus.ee



Elektrikilbid
Pistikupesad
Lülitid
Valgustus
Kodumasinade
ühendamine
Elektriauto
laadijad
Küttekaablid
Soojuspumpade
ühendamine

Kaamerad
Internetipistikud
Signalisatsioon

NÕRKVOOLU ja ELEKTRITÖÖD

elektr.ee

tel 5620 4444
info@meisterviimistlus.ee



Märka ja tunnusta

Saku valla silmapaistvaid kultuuri-, spordi- ja noortevaldkonna tegijaid.

Esita oma kandidaat

sakuvallakalender.ee või siit
hiljemalt 31. detsembril 2024.



Saku valla Tänuvõttegala

1. veebruar 2025

Ristsõna

Novembri ristsõna õigesti vastanute seast võitis loosi tahtel auhinna Andrus Nuudi. Auhinna kättesaamiseks helistada tööpäevald vallavalitsuse telefonil 671 2431.

 Päris jõuluvana elab Saku vallas Talvisest teede hooldusest Väikese Kaja 15 aastat muutuste t... Rahulikke jõule ja rõõmsat aasta lõppu! Kasava eelarve ettepanekud 2023 Ujuja Karolin Victoria Kotsar käis Austraalias kogemusi ammutamas		 Umbes Liiklusmärk Lennuk Edev Jõulu-toit Tipp-poliitik	
		 Lojaalne Ilmuma Jõulu-toit Molüb-deen Näpuviga Lämmastik Abi-vaimulik Erootiline kehapunkt	 Rida Tikkimis-lõng Jõgi Euroopas Süldi-materjal Suumärg 3 nädala-päeva Igavesti elav laulja „Tristan ja ...“ (Wagner) Jalgpallist halvem asi
 Cimblar G4S Eesti varasem nimi Uusriikas Tipp-poliitik Metsa-kohin, lepikuliisu Post meridiem Belgia laulja (Salvatore) Kiip-kaart	 Äriühing ...kultus Rikas onu Ameerikas Maakitsus Tais Biogeograaf (1933-2006) Hüdroksiid	 Väljaheide Sidesõna Käesolev Lapik kala Küla Detsiaar	
 Aja-vahemik VASTUS Kingi peidu-koht India osariik Poolsaar Jõulu-toit Saarestik	 Saksamaa endine president Ühekaupa üksteise järel	 Haigus Reede	

Novembri ristsõna õige vastus: ÕPETAJA ON MAASOOL

Detsembrikuu ristsõna vastus palume saata 9. jaanuariks e-postile ristsona@sakuvald.ee.

Ristsõna koostas Viljar Kimmel.

2025 Jaanuar *Happy New Year*

NOORTEKESKUSES

Saku Kiisa

03.01 Väljasõit	06.01 Aliase päev
07.01 MEISTERDAMINE - HAMA HELMED	08.01 Käeline tegevus - HELKURID
09.01 Fortnite turniir	13.01 Just Dance lahing
14.01 "Arva ära, kes sa oled?"	15.01 Keemiakatsete päev
16.01 Spordipäev ajule	20.01 Fotojaht
21.01 Legorobotid	22.01 Kokkamine - BROWNIED
24.01 Lauamängu reede	27.01 Lauamängupäev
28.01 Piljarditurniir	29.01 Käeline tegevus - TASSIDE KAUNISTAMINE
30.01 KOKKAMINE - ŠOKOLAADIKOOK	

10.01 VÄLJASÕIT noortekeskuse sünnipäeva puhul - MEGAZONE

SAKU noortekas:
Neljapäeviti 17.00–19.00 12+ noored

KIISA noortekas:
Neljapäeviti 17.00–20.00 12+ noored

Saku valla Noortekeskus
Saku valla Noortekeskus - Kiisa Noortekeskus

saku_valla_noortekeskus
www.sakuvallanoortekeskus.ee

21. det
Saku Valla
Kultuurikeskus
Teadause 1

Kogupere

**JÕULU-
JUTELK**

Tasuta

Saalis:
14.30 Kultuurikeskuse
kollektiivide **KONTSERT**

Õues **Laat ja jõuluvana**

18.00 NOORKUU KONTSERT

sakuvallakalender.ee

**24. detsembril
kell 11:00**

**Jõulu-
jumala-
teenistus**

**Nurme 3A,
Saku**

**Pärast teenistust
pakume kohvi
ja kooki!**

**EKNK
Saku kogudus**

**11.01
18:30**
Nurme mägi,
Saku

**Kuuske
põletamine**

Tuletrupp **Flaamose shõu**

Tasuta

Kultuurikeskus
sakuke.ee

LOENG N16. jaan. 18.30 SAKU Vallaraamatukogu Teaduse 1



Tiina Saar-Veelmaa
Loeng
Enesemüümise kunst

9 erinevat karjääriviisi ja isikuturundus, et leida parimad võimalused töömaailmast

Tiina Saar-Veelmaa on psühholoog, koolitaja, konsultant ja nõustaja, kelle peamiseks uurimisteemaks on tööõnn, tasakaalus elu ja terviklik töökultuur.

piletitasku www.piletitasku.ee 15 €
SAKUVALLAKALENDER.EE

TEATER L 18.01 12.00 SAKU Valla Kultuurikeskus Teaduse 1

PIIP JA TUUT TEATER ESITLEB
SPAGHETTI
Søren Ovesen



piletitasku Pilet 18 € / Perepilet 65 €
sakuvalakalender.ee

**MAARJA TAMMEMÄGI • GRETE KONKSI • STEFAN HEIN
KRISTJAN POOM • INGA VARES • MARITA KESKKÜLA
MARGE EHRENBUSCH • TÖNU RAADIK**

Perele ja lastele alates 3. eluaastast
Kestus 45 minutit

PIIP JA TUUT

TEATER R 31.01 19.00 SAKU Valla Kultuurikeskus Teaduse 1

PEAASI.EE ESITLEB KINOTEATER
STAND-UP OHTU
VAIMNE TERVIS ON NAGU PORGAND



fienta
Pilet 20/17
sakuvalakalender.ee

Tartu 2024 Euroopa kultuuripealinn
peaasi.ee
KINOTEATER
Icelandic Liechtenstein Norway Active citizens fund

TEATER L 15.02 19.00 SAKU Valla Kultuurikeskus Teaduse 1

LUMEVANGIS
Piret Kalda Tõnu Oja



piletitasku Pilet 27/24
Piletid ainult
piletitasku

Lavastaja Egon Nuter
KOMÖÖDIATEATER
sakuvalakalender.ee

Sünnid

ERIK KALLASTE
EMILY KARRO
ROBIN RAM RUDSIT

LUNA LINDA LAHI
ELIISE PÖDER



KILDE STUUDIO



Kilde Stuudio Sakus ootab Sind maalima!

Sünnipäevad lastele ja täiskasvanutele
Töötoad ettevõtetele

www.kildestuudio.ee
Üksnurme tee 8, Saku

Palju õnne!

ELLEN AHVEN 101
LAINE MERIKALJU 96
HELMO NIINE 96
ENNO SOHA 94
EVI JOHANDI 93
LENNART KOMP 92
EMILIE ANTONOVA 92
HALLI TOOME 92
AINO-ELISABETH VAHTER 92
HELGI KIRJUTUS 92
ARMILDA OTS 91
ALFETA SAKS 90
EHA ASU 90
ERIKA VESIK 90
EHA KOHVER 90
MAIE-ADEELE VILLEMSON 89
EVI MURD 88
ROSALIE PAADE 87
HELMIE EICHE 87
PILVE NÄKS 87
MAIMU ROKK 87
ILME SAAR 87

EESI KEVVAI 86
URVE KALJO 85
ELVIIRA TRAKS 85
TIIA PAIDE 85
AGO JÄRVA 85
EIMAR MURDMETS 85
HELLE VAHENÕMM 80
ELVI KOTTER 80
MARE LINNAS 80
LAINE LANG 80
VLADIMIR LASHIN 80
TÖNU ÕUNAPUU 80
MARIKA VEISSON 75
AIKI ORAV 75
HELGI TALVET 75
LEMMI ORO 75
LUULE SÕELSEP 75
ENE KÕVA 75
ENDEL LAANE 75
ALEKSANDER JOOST 75

DEKOORKLAAS

PARIM VALIK TEIE KÖÖGI TAGASEINA
KAITSMISEKS ON DEKOORKLAAS!

- Hea hind
- Kvaliteetsed, karastatud taustaklaasid kööki
- Eri lahendused
- Fotoklaasid
- Ühevärvilised klaasid

- Lääkivad ja matid klaasid
- Professionaalne mõõtmis- ja paigaldusteenus
- Kiire tarne
- Kuni 4 m klaasid ühes tükis
- Akende ja vaheseinte kiletamine

OLEME KOHALIK ETTEVÕTE!





Dekoorklaas OÜ +372 558 4123 | info@dekoorklaas.ee
Dekoorklaas
www.dekoorklaas.ee

SÕIDUAUTOD - PAKIAUTOD

SAKU AUTOKESKUS

JAANUARIS
ja VEEBRUARIS

AUTOHOOLDUS

-15%

mob: 501 2075
info@sakuautokeskus.ee
Üksnurme tee 8, 75501 Saku vald

- Hooldus
- Remont
- Varuosad
- Rehvitööd
- Sillastend
- Diagnostika
- Kliimaseadmete täitmine

Ajaleht

aastast 1994
Ilmub kord kuus
Järgmine leht ilmub 23.01

Väljaandja:

Saku Vallavalitsus

Toimetaja:

Merilin Piirsalu

Aadress:

Juubelitammede tee 15, Saku

Telefon:

671 2425 • 5346 4224

Reklaam, kuulutused, kaastööd:

tel 671 2425, e-post ss@sakuvald.ee

Levik:

tasuta Saku valla igasse postkasti

Tellimine mujale toimetusest

tel 671 2425

e-post ss@sakuvald.ee

Trükk: AS Pajo